

F. t. l. om menighedsråd

Lovforslag nr. L 140. Fremsat den 12. januar 1994 af kirkeministeren (A.O. Andersen)

Forslag

til

Lov om menighedsråd

Kapitel 1

Almindelige bestemmelser

§ 1. Sognets eller kirkedistriktets anliggender styres af menighedsrådet, medmindre andet er særligt hjemlet i lovgivningen.

Stk. 2. Er der flere kirker i et sogn, og er der til hver kirke henlagt et særskilt distrikt, vælges et menighedsråd for hvert distrikt.

Stk. 3. Menighedsrådene i et pastorat med to eller flere sogne eller i et sogn med to eller flere kirkedistrikter kan beslutte, at pastoratet eller sognet skal have fælles menighedsråd, når et menighedsråd, jf. kapitel 7, i hvert af sogne eller distrikterne ønsker det.

Stk. 4. Ved oprettelse af et nyt sogn eller kirkedistrikt kan biskoppen bestemme, at det nye menighedsråd skal oprettes, før oprettelsen af sognet eller distriktet træder i kraft, og fastsætte, hvilke opgaver rådet skal varetage indtil dette tidspunkt.

Stk. 5. Ved oprettelse af et nyt sogn eller kirkedistrikt kan menighedsrådet for den del af sognet eller distriktet, der bliver tilbage, beslutte, at der skal afholdes nyvalg. Beslutningen skal være truffet, før oprettelsen af det nye sogn eller distrikt træder i kraft.

§ 2. Menighedsrådet består af mindst seks medlemmer, der vælges efter lov om valg til menighedsråd, og de i pastoratet tjenestemandsansatte sognepræster samt de overenskomstansatte præster, hvis ansættelse i pastoratet har en varighed af et år eller mere.

Stk. 2. Andre præster end de i stk. 1 nævnte, der er ansat i pastoratet, og præster, som uden at være ansat i pastoratet yder bistand ved pa-

storatets betjening, har ret til uden stemmeret at deltage i menighedsrådets møder.

Stk. 3. Antallet af valgte medlemmer fastsættes af biskoppen efter folketallet i menighedsråds kredsen på grundlag af den opgørelse af folketallet, der offentliggøres af Danmarks Statistik pr. 1. januar i valgåret. Antallet udgør seks for det første tusinde og yderligere et medlem for hvert påbegyndt tusinde, dog ikke over femten i alt. Har to eller flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd, fastsættes antallet af medlemmer efter det samlede folketal og fordeles på de enkelte sogne eller distrikter i forhold til folketallet i hvert af dem. Et sogn eller distrikt skal dog have mindst et medlem.

Stk. 4. Når den kirkelige betjening af et pastorat, der består af flere sogne eller kirkedistrikter, er ordnet således, at betjeningen af et enkelt sogn eller distrikt væsentligt er overdraget til en af præsterne, kan biskoppen ved regulativ for ordningen af tjenesteforholdet mellem præsterne bestemme, at hver af dem skal være medlem af menighedsrådet i sit sogn eller distrikt.

§ 3. En repræsentant for de kirkefunktionærer, der er ansat eller konstitueret i menighedsråds kredsen, har ret til uden stemmeret at deltage i rådets møder. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler herom.

§ 4. Hvis en valgmenighed i medfør af lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. benytter en sognemenigheds kirke, er valgmenigheden efter regler, der fastsættes af kirkeministeren, berettiget til at vælge en re-

præsident, der tiltræder menighedsrådet. Repræsenteren har kun stemmeret i sager vedrørende den fælles brug af kirken og kirkegården samt ved valget af læge medlemmer af provstiudvalget.

§ 5. Kirkeministeren kan efter forhandling med biskoppen bestemme, at der oprettes menighedsråd for grupper af personer, der udgør en særlig menighed. Kirkeministeren fastsætter regler for sådanne menighedsråds sammensætning og beføjelser.

Kapitel 2

Menighedsrådet

§ 6. Det nyvalgte menighedsråd afholder sit konstituerende møde, inden dets funktionsperiode begynder. Indkaldelse til mødet foretages af det først valgte medlem.

Stk. 2. Spørgsmålet, om en kandidat har mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 3 i lov om valg til menighedsråd, afgøres på dette møde.

§ 7. På det konstituerende møde afgiver de nyvalgte medlemmer en erklæring på ære og samvittighed om at ville udføre det dem betroede hverv i troskab mod den danske evangelisk-lutherske folkekirke, så at den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst. Erklæringen skal kun afgives af medlemmer, der første gang indvælges i et menighedsråd.

§ 8. På det konstituerende møde vælges menighedsrådets formand af de valgte medlemmer ved hemmelig afstemning. Valget ledes af det medlem, der har indkaldt til mødet.

Stk. 2. Så snart valget af formanden har fundet sted, vælges en næstformand til at fungere i formandens forfald. Valget ledes af den nyvalgte formand eller i hans forfald af det medlem, der har ledet formandsvalget, og foregår i øvrigt efter samme regler som dette.

Stk. 3. Valget af formand og næstformand har virkning for et år ad gangen.

Stk. 4. Et medlem af menighedsrådet er pligtig at modtage valg til formand eller næstformand. Et medlem er dog kun pligtig at være formand i 4 år.

Stk. 5. Menighedsrådet kan efter anmodning fritage formand og næstformand for hvervet for resten af en funktionsperiode.

Stk. 6. Når en formand eller næstformand fritages for sit hverv, dør eller udtræder af menighedsrådet foretages nyt valg efter reglerne i § 9, stk. 1 eller 2, for resten af den afgående formands eller næstformands funktionsperiode.

§ 9. Hvert år inden udløbet af formandens funktionsperiode vælger menighedsrådets valgte medlemmer ved hemmelig afstemning formand for det kommende år. Valget ledes af den afgående formand.

Stk. 2. Så snart valget af formanden har fundet sted, vælges en næstformand for det kommende år. Reglerne i § 8, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 10. Menighedsrådet vælger af eller uden for sin midte en kirkeværg. Kirkefunktionærer, der er ansat ved kirken eller kirkegården, kan ikke vælges til kirkeværg.

Stk. 2. Menighedsrådet vælger af eller uden for sin midte en kasserer. Såfremt kassererforretningerne er knyttet til en af kirkens funktionærstillinger, bortfalder valget af kasserer. Menighedsrådet kan tegne en kautionsforsikring for kassereren.

Stk. 3. Formanden kan ikke vælges til kirkeværg eller kasserer.

Stk. 4. Størelsen af eventuelt honorar til kirkeværgen og kassereren skal godkendes af provstiudvalget.

Stk. 5. Menighedsrådet vælger af sin midte en sekretær, medmindre sekretærhvervet er knyttet til en af kirkens funktionærstillinger.

Stk. 6. Menighedsrådet vælger blandt de valgte medlemmer en kontaktperson, der bemyndiges til på rådets vegne at give forskrifter og anvisninger til og modtage henvendelser fra kirkefunktionærerne i tjenstlige forhold. En funktionær, der er ansat ved kirken eller kirkegården, kan ikke vælges til kontaktperson.

Stk. 7. Menighedsrådet fastsætter en vedtægt for de i stk. 1-2 og stk. 5-6 nævnte persons forretningsområde.

Stk. 8. Menighedsrådet vælger en bygningskyndig til at deltage i de årlige syn over kirken og kirkegården. Kirkeværgen kan ikke vælges til menighedsrådets bygningskyndige.

Stk. 9. Menighedsrådet vælger af sin midte en person, der bemyndiges til sammen med formanden at underskrive dokumenter vedrørende køb, salg og andre dispositioner over fast ejendom og optagelse af lån.

Stk. 10. Valgene har virkning for menighedsrådets funktionsperiode.

§ 11. Valg til de i § 10 nævnte enkeltposter finder sted umiddelbart efter valg af menighedsrådets formand og næstformand.

Stk. 2. Meddelelse om valgene sendes til provstiudvalget og stiftsøvrigheden.

Stk. 3. Såfremt der i funktionsperioden sker ændringer i valgene, sendes der indberetning herom til provstiudvalget og stiftsøvrigheden.

§ 12. Ved førstkommende faste gudstjeneste efter det konstituerende møde bekendtgør præsten fra prædikestolen, hvem der er valgt til medlemmer af menighedsrådet, og hvem der er valgt til menighedsrådets formand.

Stk. 2. Inden funktionsperiodens begyndelse sørger den nyvalgte formand for, at det tillige i den lokale presse bekendtgøres, hvem der er valgt til medlemmer af menighedsrådet, og hvem der er valgt til menighedsrådets formand.

§ 13. En stedfortræder indtræder i menighedsrådet, når et medlem dør eller udtræder af rådet.

Stk. 2. Når menighedsrådets formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sit hverv i en forventet periode af mindst 2 måneder, indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i menighedsrådet.

Stk. 3. Når medlemmet på ny kan varetage sit hverv, udtræder stedfortræderen af menighedsrådet.

Stk. 4. Til det konstituerende møde, jf. § 6, til den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget og regnskab samt til det årlige møde, hvor valg af formand og næstformand finder sted, skal stedfortræderen indkaldes, hvis et medlem har forfald.

Stk. 5. Når et medlem må forventes at blive erklæret for inhabilt i forhold til en sag, der skal behandles i menighedsrådets møde, jf. § 26, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve stedfortræderen indkaldt til at deltage i sagens behandling.

Stk. 6. Første gang stedfortræderen deltager i et møde i menighedsrådet, skal denne afgive en erklæring som nævnt i § 7.

§ 14. Findes der ved et medlems afgang eller forfald ingen stedfortræder til at indtræde i medlemmets plads, afgør biskoppen efter indhentet erklæring fra de øvrige medlemmer af rådet, om besættelsen af den ledige plads kan udsættes til næste almindelige valg. Dog skal udfyldningsvalg finde sted, hvis rådets antal af valgte medlemmer er gået ned under halvdel, medmindre kirkeministeren samtykker i, at det undlades.

§ 15. Mister et medlem sin valgbarhed, skal medlemmet udtræde af menighedsrådet.

Stk. 2. Et medlem, der fraflytter menighedsråds kredsen, eller hvis bopæl er beliggende i en nyoprettet kreds, kan dog forblive i menighedsrådet til udløbet af valgperioden, såfremt vedkommende over for rådet afgiver en bindende erklæring herom.

Stk. 3. En sognebåndsløser, der er medlem af menighedsrådet i det sogn, til hvis præst der er løst sognebånd, og som mister sin valgbarhed, fordi den præst, til hvem der er løst sognebånd, fratræder sin stilling eller opsiger sognebåndsløsningen, kan bevare sit medlemskab til udløbet af valgperioden, hvis vedkommende over for rådet afgiver en bindende erklæring herom.

Stk. 4. Et medlem, som vedholdende undlader at opfylde sine pligter som medlem af rådet, skal udtræde af rådet.

Stk. 5. Menighedsrådet afgør, om betingelserne for udtrædelse efter stk. 1 til 4 er opfyldt. Menighedsrådets afgørelse herom kan indbringes for biskoppen, hvis afgørelse kan indbringes for kirkeministeren.

§ 16. I andre tilfælde end nævnt i § 15 kan et medlem udtræde af menighedsrådet, hvis rådet giver sit samtykke. Hvis menighedsrådet ikke er beslutningsdygtigt, kan tilladelse til at udtræde gives af biskoppen.

Stk. 2. Menighedsrådets afgørelse efter stk. 1 kan indbringes for biskoppen.

Stk. 3. Biskoppens afgørelse efter stk. 1, 2. pkt., og efter stk. 2 kan indbringes for kirkeministeren.

Kapitel 3

Udvalg

§ 17. For selvejende kirker nedsætter menighedsrådet et stående udvalg på mindst 3 af me-

nighedsrådets medlemmer. Kirkeværgen kan ikke vælges til medlem af udvalget.

Stk. 2. Udvalget varetager tilsynet med kirken og kirkegårdens vedligeholdelse og drift, kirkeværgens forretningsførelse samt udførelse af mindre arbejder ved kirke og kirkegård. Menighedsrådet fastsætter i en vedtægt nærmere regler for udvalgets virksomhed og beføjelser.

§ 18. Er der flere menighedsråd i et pastorat, nedsætter menighedsrådene et stående præstegårdsudvalg. Udvalget består af et lige stort antal medlemmer fra hvert menighedsråd.

Stk. 2. Udvalget varetager tilsynet med præsteembedets faste ejendom. Menighedsrådene fastsætter i en vedtægt nærmere regler for udvalgets virksomhed og beføjelser. Er der ikke enighed mellem rådene om vedtægtens indhold, træffes afgørelsen på et fælles møde ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed afgør biskoppen sagen.

§ 19. For en ikke-selvejende kirke nedsætter menighedsrådet et stående udvalg bestående af en sognepræst og to af dets valgte medlemmer til varetagelse af menighedens interesser med hensyn til kirken, kirkegården m.m. Udvalget skal have lejlighed til at udtale sig om alle større arbejder, der udføres ved kirken eller kirkegården, og har ret til gennem menighedsrådet at henvende sig til de kirkelige tilsynsmyndigheder.

§ 20. Menighedsrådet kan nedsætte særlige udvalg til varetagelse af bestemte hverv eller til udførelse af forberedende eller rådgivende funktioner for menighedsrådet eller de stående udvalg. Menighedsrådet bestemmer de særlige udvalgs sammensætning og fastsætter regler for deres virksomhed.

§ 21. Valg af medlemmer til de i §§ 17-19 nævnte udvalg finder sted umiddelbart efter valg af menighedsrådets formand og næstformand. Valgene har virkning for menighedsrådets funktionsperiode.

Stk. 2. Ved valg af medlemmer til udvalg skal forholdstalsvalgmåden anvendes, hvis dette kræves af noget medlem af rådet. Nærmere regler for valgets gennemførelse kan fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 3. Medlemmer af menighedsrådet er pligtige at modtage valg til udvalg samt til at udføre øvrige hverv, herunder de i § 10 nævnte,

som menighedsrådet måtte tildele dem. Menighedsrådet kan også, medmindre andet særligt er bestemt, overlade hverv til andre af menighedens medlemmer, som er villige dertil.

Kapitel 4

Møder m.v.

§ 22. I begyndelsen af hvert kirkeår træffer menighedsrådet beslutning om, hvor de ordinære møder skal afholdes. Endvidere træffer menighedsrådet beslutning om på hvilket sted i menighedsråds kredsen, der vil være fremlagt sagsfortegnelse samt udskrift af beslutningsprotokollen. Der foretages bekendtgørelse herom efter menighedsrådets bestemmelse.

Stk. 2. Menighedsrådet træffer beslutning om, hvornår ordinære møder skal afholdes, og møderne bekendtgøres forud efter menighedsrådets bestemmelse.

Stk. 3. Ekstraordinære møder skal afholdes, når menighedsrådets formand, en sognepræst eller mindst en tredjedel af medlemmerne ønsker det. Formanden fastsætter tid og sted for de ekstraordinære møders afholdelse, og møderne bekendtgøres så vidt muligt forud efter menighedsrådets bestemmelse.

Stk. 4. En fortegnelse over de sager, der vil komme til behandling på menighedsrådets møde, samt en udskrift af beslutningsprotokollen skal med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, så vidt muligt være fremlagt et eller flere steder i menighedsråds kredsen.

Stk. 5. Flere menighedsråd i et pastorat skal samles til et fælles møde efter anmodning fra

- 1) en sognepræst,
- 2) formanden for et af menighedsrådene,
- 3) et af menighedsrådene eller
- 4) en tredjedel af medlemmerne i hvert af rådene.

Stk. 6. Fællesmøder indkaldes og ledes af formanden for hovedsognets menighedsråd. Møderne bekendtgøres så vidt muligt forud for afholdelsen.

Stk. 7. Ved kirkevisitats kan biskop eller provst beramme møde med menighedsrådet eller dets valgte medlemmer alene.

§ 23. Menighedsrådets møder er offentlige. Menighedsrådet kan bestemme, at en sag skal behandles for lukkede døre, når dette findes nødvendigt eller ønskeligt på grund af sagens

beskaffenhed. Spørgsmålet om, hvorvidt en sag giver grundlag for dørlukning, forhandles for lukkede døre, hvis det bestemmes af menighedsrådet eller formanden.

Stk. 2. Menighedsrådet kan tillade personer, der er ansat af menighedsrådet, at overvære behandlingen af sager for lukkede døre. Menighedsrådet kan tilkalde andre personer til at overvære en sags behandling for lukkede døre, når det er ønskeligt af hensyn til sagens oplysning.

§ 24. Menighedsrådets beslutninger træffes i møder. Menighedsrådet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede.

Stk. 2. Afstemninger sker således, at det klart fremgår, hvorledes det enkelte medlem stemmer, jf. dog §§ 8 og 9.

Stk. 3. Beslutninger træffes ved stemmeflertal, hvor intet andet særligt er bestemt.

Stk. 4. Menighedsrådet vedtager selv sin forretningsorden.

Stk. 5. Er der uenighed i menighedsrådet om forretningsgangen, afgøres spørgsmålet af biskoppen.

§ 25. Menighedsrådets beslutninger indføres i en beslutningsprotokol med angivelse af, hvorledes det enkelte medlem har stemt. Beslutningsprotokollen underskrives ved slutningen af mødet af de medlemmer, der har deltaget i mødet. Ethvert af disse medlemmer kan forlange sit særstandpunkt kort tilført beslutningsprotokollen og ved sager, der skal fremsendes til anden myndighed, kræve, at denne samtidig gøres bekendt med indholdet af protokollen. Det pågældende medlem kan ved sagens fremsendelse ledsage denne med en begrundelse for sit særstandpunkt.

§ 26. Menighedsrådet træffer beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at medlemmet er udelukket fra at deltage i menighedsrådets forhandling og afstemning om sagen. Det pågældende medlem er ikke udelukket fra at deltage i forhandling og afstemning om sin inhabilitet. Beslutningen kan indbringes for biskoppen.

Stk. 2. Et medlem skal underrette menighedsrådet, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om medlemmets habilitet.

§ 27. Præster kan ikke deltage i forhandling og afstemning i sager, der vedrører præsteboliger eller en anden præst i pastoratet.

Stk. 2. Præster kan ikke deltage i afstemningen i sager, der er omfattet af bestemmelsen i § 38.

Stk. 3. Præster kan ikke deltage i afstemningen i sager, der vedrører opførelse af kirker og nedbrydning af kirker.

Stk. 4. Præster kan ikke deltage i menighedsrådets afstemning om indstilling i sager om sogneinddeling, herunder oprettelse af nye sogne og kirkedistrikter, og pastoratsinddelingen.

Stk. 5. En kirkefunktionær, der er medlem af menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvori funktionæren er ansat, kan ikke deltage i forhandling og afstemning i sager om ansættelse af kirkefunktionærer og i sager, der angår andre funktionærer ved kirken og kirkegården. Den i § 3 nævnte repræsentant for kirkefunktionærerne kan ikke deltage i forhandling i disse sager.

§ 28. Et medlem, der ikke kan deltage i en sags behandling på grund af reglerne i § 26 eller § 27, stk. 1 og stk. 5, skal forlade mødelokalet under sagens forhandling og afstemningen om sagen.

Kapitel 5

Menighedsrådets formand og næstformand

§ 29. Menighedsrådets formand forbereder menighedsrådets møder og indkalder medlemmerne til disse.

Stk. 2. Formanden giver inden menighedsrådets møder i videst muligt omfang medlemmerne underretning om, hvilke sager der vil komme til behandling på mødet, og sørger så vidt muligt for, at det fornødne materiale til sagens bedømmelse tilsendes medlemmerne i god tid før mødet.

Stk. 3. Formanden leder menighedsrådets forhandlinger og afstemninger og drager omsorg for, at rådets beslutninger indføres i beslutningsprotokollen.

§ 30. Formanden sørger for, at menighedsrådets beslutninger udføres.

Stk. 2. Formanden kan på menighedsrådets vegne afgøre sager, der ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl. Formandens

afgørelse forelægges menighedsrådet til efterretning på næste møde.

§ 31. Dokumenter vedrørende køb, salg og andre dispositioner over fast ejendom og optagelse af lån skal underskrives af menighedsrådets formand og et andet menighedsrådsmedlem, der er bemyndiget dertil af menighedsrådet, jf. § 10, stk. 9. Såfremt dispositionen vedrører flere menighedsråd, skal de pågældende dokumenter underskrives af de nævnte repræsentanter for hvert af menighedsrådene.

§ 32. Når menighedsrådets næstformand fungerer i formandens forfald, overtager han samtlige opgaver, der er pålagt formanden ved denne lov og menighedsrådets vedtægter og forretningsorden.

§ 33. Menighedsrådet kan beslutte at tillægge formanden honorar. Honorar kan dog kun tillægges formanden, såfremt denne er valgt medlem af menighedsrådet. Formanden er forpligtet til at modtage honoraret. Størrelsen af honoraret skal godkendes af provstiudvalget.

Stk. 2. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om formandshonoraret.

Kapitel 6

Menighedsrådets virksomhed

§ 34. Efter de regler, der er fastsat herom, deltager menighedsrådet i valg af biskop og i valg af medlemmer til provstiudvalg og stiftsudvalg.

Stk. 2. Menighedsrådet foretager indstilling til ledige præstestillinger, administrerer kirke og kirkegård og ansætter medarbejdere ved kirke og kirkegård.

Stk. 3. Menighedsrådet administrerer kirkens og præsteembedets indtægter og bestyrer kirkens og præsteembedets faste ejendom efter de regler, der er fastsat herom.

Stk. 4. På det menighedsrådsmøde, hvor den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget finder sted, er menighedsrådet forpligtet til at aflægge en mundtlig beretning om rådets virksomhed i det forløbne år samt til at orientere om den planlagte virksomhed i det kommende år.

§ 35. Menighedsrådet træffer beslutning om 1) tidspunktet for de faste gudstjenester,

- 2) hvorvidt konfirmation kun skal afholdes en gang årligt samt om andre forhold vedrørende konfirmation, som ved kgl. anordning henlægges til menighedsrådets afgørelse, og om
- 3) indførelse af nye autoriserede salmebøger og salmebogstillæg.

§ 36. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om afholdelse af medarbejdermøder.

§ 37. Præsten er i sin embedsvirksomhed, herunder den private sjælesorg, uafhængig af menighedsrådet.

§ 38. Præsten skal have menighedsrådets samtykke til, at der

- 1) ved de faste gudstjenester foretages indsamlinger,
- 2) ved de faste gudstjenester eller kirkelige handlinger anvendes en anden autoriseret liturgi eller andre autoriserede ritualer end dem, der hidtil er anvendt i menigheden, og til, at der
- 3) ved de faste gudstjenester eller kirkelige handlinger foretages mindre ændringer i liturgi og ritualer eller benyttes andre salmebøger og salmebogstillæg end de autoriserede.

Stk. 2. Til de ændringer, der er nævnt i stk. 1, nr. 3, kræves tillige biskoppens samtykke.

§ 39. Menighedsrådet skal udtale sig om de spørgsmål, der forelægges det af de kirkelige tilsynsmyndigheder.

Stk. 2. Forinden tilsynsmyndigheden træffer beslutning om spørgsmål, der særlig vedrører en menighedsrådsreds, indhentes en udtalelse fra vedkommende menighedsråd.

Stk. 3. Menighedsrådet kan behandle spørgsmål vedrørende sognemenigheden og henvende sig herom til de kirkelige tilsynsmyndigheder.

§ 40. Menighedsrådet kan ikke overdrage udførelsen af større arbejder eller leverancer til et medlem af rådet uden efter forudgående licitation.

Stk. 2. Stiftsøvrigheden kan dog i særlige tilfælde gøre undtagelse fra denne regel.

Kapitel 7

Menighedsmøder

§ 41. Der afholdes menighedsmøde i en menighedsrådsreds,

- 1) når de kirkelige tilsynsmyndigheder anmoder derom,
- 2) efter beslutning af menighedsrådets formand,
- 3) når et flertal af menighedsrådet anmoder derom,
- 4) når en af præsterne sammen med mindst et valgt medlem anmoder derom,
- 5) når 25 valgberettigede medlemmer af menigheden skriftligt anmoder derom, eller
- 6) hvis det i øvrigt er foreskrevet i lovgivningen.

Stk. 2. Menighedsmøder for flere menighedsrådsredse i et pastorat afholdes efter anmodning fra de kirkelige tilsynsmyndigheder eller fra et menighedsråd i pastoratet.

Stk. 3. Menighedsmøder sammenkaldes for en enkelt menighedsrådsreds af menighedsrådets formand, for flere menighedsrådsredse i samme pastorat af formanden for hovedsøgnets menighedsråd. Formanden fastsætter tid og sted for mødet, hvortil medlemmerne af de berørte menighedsråd har mødepligt, medmindre de har lovligt forfald.

Stk. 4. Bekendtgørelse om afholdelse af menighedsmøde sker efter menighedsrådets bestemmelse på en måde, der sikrer, at så mange som muligt bliver bekendt med mødets afholdelse. I bekendtgørelsen angives, hvilke emner der skal behandles på mødet.

§ 42. Til menighedsmøder har alle medlemmer af folkekirken inden for vedkommende kreds eller kredse adgang. Ved afstemning er kun de valgberettigede medlemmer af menigheden stemmeberettigede.

Stk. 2. Såfremt andet ikke er særligt fastsat, ledes mødet af en ordstyrer, der vælges af mødedeltagerne. Ordstyreren sørger for, at der udfærdiges et referat af mødet. Om resultatet af mødet indføres en bemærkning i menighedsrådets beslutningsprotokol, for fælles menighedsmøder i beslutningsprotokollen for det menighedsråd, hvis formand har sammenkaldt mødet.

Kapitel 8

Samarbejde mellem menighedsråd m.v.

§ 43. To eller flere menighedsråd kan indgå aftale om samarbejde med henblik på løsning af folkekirkelige anliggender.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om samarbejdet, herunder om tilsyn, optages i en vedtægt, der skal godkendes af kirkeministeren.

Stk. 3. I det omfang samarbejdet gør det ønskeligt, kan der i vedtægten træffes bestemmelse om fravigelse af regler i kapitel 1-7 og kapitel 9 i denne lov samt reglerne i lov om valg til menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.

Stk. 4. Når en vedtægt er godkendt, bekendtgøres der i Lovtidende en meddelelse herom. I meddelelsen gives der oplysning om, hvor de berørte sognes beboere kan gøre sig bekendt med vedtægten.

Stk. 5. Aftaler i medfør af stk. 1 kan ophæves, hvis deltagerne er enige herom. Ophævelse kan endvidere ske efter en deltagers anmodning, når kirkeministeren finder rimelig grund dertil.

Stk. 6. Kirkeministeren godkender vilkårene for ophævelse af en aftale og træffer afgørelse i tilfælde af uenighed mellem deltagerne.

Stk. 7. Kirkeministeren kan efter ansøgning fra menighedsrådet tillade de i stk. 3 nævnte fravigelser, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i et sogn med over 8000 beboere.

§ 44. Til fremme af ordninger i medfør af § 43 kan kirkeministeren yde tilskud af fællesfonden for 1 år ad gangen. De samlede tilskud kan ikke overstige 1 pct. af landskirkeskatten i det år, for hvilket tilskud ydes.

Kapitel 9

Tilsyn

§ 45. Tilsynet med menighedsrådenes økonomiske forvaltning varetages af provstiudvalget og stiftsøvrigheden efter de bestemmelser, der er fastsat herom. Tilsyn med menighedsrådenes funktion i øvrigt udøves af biskoppen efter reglerne herom.

§ 46. Har menighedsrådet truffet en beslutning, der strider mod lovgivningen, kan stifts-

øvrigheden sætte beslutningen ud af kraft, hvis den ikke er bragt til udførelse. Under behandlingen af sagen kan stiftsøvrigheden midlertidigt suspendere den endnu ikke udførte beslutning.

Stk. 2. Undlader menighedsrådet at udføre en foranstaltning, som det efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan stiftsøvrigheden pålægge de medlemmer af menighedsrådet, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Stk. 3. Stiftsøvrigheden kan anlægge erstatningssag mod et menighedsrådsmedlem, som er ansvarlig for, at kirkekassen er påført et tab.

Stk. 4. Stiftsøvrigheden kan frafalde sagsanlæg mod, at det pågældende medlem inden en fastsat frist indbetaler et nærmere angivet beløb til kirkekassen. Ved beløbets fastsættelse kan der tages hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Dersom medlemmet indvilliger i at betale beløbet og indbetaler dette inden den fastsatte frist, kan der ikke fremsættes yderligere erstatningskrav mod den pågældende.

Stk. 5. Et medlem kan ikke unddrage sig ansvar ved at undlade at stemme.

§ 47. Stiftsøvrighedens afgørelser efter § 46, stk. 1, kan af menighedsrådet indbringes for kirkeministeren. Stiftsøvrighedens afgørelser efter § 46, stk. 2, 3 og 4, kan af de pågældende

medlemmer af menighedsrådet indbringes for kirkeministeren.

§ 48. Hvis et menighedsrådsmedlem under en erstatningssag findes erstatningsansvarlig for et tab, som den pågældende under udførelse af sit hverv har påført kirkekassen, kan erstatningen nedsættes eller helt bortfalde i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, skadens omfang og omstændighederne i øvrigt.

Kapitel 10

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 49. Loven træder i kraft den 1. januar 1995. Bestemmelserne i § 2, stk. 1 og stk. 2, § 3, § 10, stk. 1, 2. pkt., og § 10, stk. 6, anvendes dog først for de menighedsråd, der vælges ved de ordinære valg til menighedsråd i november 1996.

Stk. 2. Ved lovens ikrafttræden ophæves: Lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 25. juni 1992. Bestemmelserne i § 2, stk. 1 og stk. 2, § 8, stk. 3, og § 8, stk. 6, 2. pkt., finder dog fortsat anvendelse for de ved lovens ikrafttræden valgte menighedsråd.

§ 50. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft på Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

Valget i november 1992, hvor stemmeprocenten kun var på 16,7%, aktualiserer spørgsmålet om en gennemgribende revision af menighedsrådsloven.

Menighedsrådene administrerer store skattemidler, har ansvaret for betydelige personalegrupper, forvalter store kulturværdier og kan have stor indflydelse på både det kirkelige og det folkelige liv i sognet.

Disse vigtige opgaver bør - da menighedsrådet er et folkevalgt organ - varetages i et åbent samspil mellem vælgerne og de folkevalgte. Interesse fra vælgerens side er imidlertid betinget af, at de kan følge med i, hvad der sker i det folkevalgte råd.

Et af hovedformålene med revisionen af menighedsrådsloven er derfor at skabe større åbenhed i menighedsrådsarbejdet. Åbenhed vil dels modvirke vælgerens manglende viden og dels medvirke til at fjerne den ligegyldighed, der præger mange danskeres forhold til folkekirken.

Åbenhed i beslutningsprocessen kræver blandt andet, at møder i menighedsrådet er offentlige, at sagsfortegnelse samt udskrift af beslutningsprotokollen fremlægges, og at vælgerne får mulighed for at påvirke beslutningsprocessen på et tidligt tidspunkt især i forbindelse med budgetlægningen eller andre store projekter. Forslaget indeholder regler, der vil styrke åbenheden på disse punkter.

Præsters stemmeret har været genstand for en løbende debat. Forslaget indeholder som en konsekvens af den førte debat regler om, at præsten fortsat skal være født medlem af rådet i det pastorat, hvor vedkommende er fastansat, og at præsten som hovedregel har stemmeret. Det er dog fundet nødvendigt at fjerne præstens stemmeret i en række konkrete tilfælde, ligesom det er fundet nødvendigt, at præster, der kun har en midlertidig ansættelse i pastoratet, alene har ret til at deltage i rådets møder uden stemmeret. Der henvises i denne forbindelse til de særlige bemærkninger til § 2 og § 27.

For at sikre, at kirkefunktionærerne kan følge med i rådets arbejde, og at rådet kan trække på de ansattes sagkundskab, foreslås det, at de ansatte kirkefunktionærer kan vælge en repræsentant til uden stemmeret at deltage i menighedsrådsmøderne.

Endvidere foreslås adgangen til indkaldelse af stedfortrædere til møderne udvidet. Bortset fra længere tids forfald omfatter denne adgang efter de gældende regler alene møder i forbindelse med præsteansættelse, men foreslås udvidet til også at omfatte tilfælde, hvor et medlem har forfald til det konstituerende møde, til mødet, hvor den endelige behandling af det årlige budget finder sted, og til det årlige møde, hvor der foretages valg af formand og næstformand.

Endelig foreslås reglerne om formandens kompetence samt om tilsynets sanktionsmuligheder omformuleret således, at reguleringen af de pågældende områder bliver mere præcis.

Denne gennemgribende revision foreslås gennemført i form af en ny lov om menighedsråd, idet den nugældende menighedsrådslov er præget af en noget tilfældig systematik, der medfører en unødvendig uoverskuelighed. Lovforslaget indeholder derfor tillige en række redaktionelle ændringer.

Bestemmelserne i §§ 26 og 27 samt § 32 i den nugældende lov bør - for at samle de generelle økonomiske bestemmelser i samme lov - overføres til økonomiloven. Der fremsættes derfor samtidig med denne lov forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi.

Lovforslaget, der har været forelagt samtlige biskopper, stiftsøvrigheder, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, Den danske Præsteforening, Danmarks Provsteforening og kirkefunktionærernes organisationer, medfører ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for stat eller kommuner.

Bestemmelserne om offentlighed i kapitel 4 vil kunne bevirke øgede udgifter for kirkekassen, men disse udgifter forventes dog at blive af forholdsvis beskedent omfang.

Menighedsrådets adgang til at fastsætte formandshonorar forventes anvendt således, at dette honorar bliver af beskedent størrelse. Bestemmelsen forventes derfor kun at få marginal betydning for den lokale kirkelige ligning.

I lovforslaget er den nugældende lov optaget som bilag.

II. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Almindelige bestemmelser

Dette kapitel indeholder bestemmelser om, hvilke inddelingsmæssige krav i form af sogn eller kirke-distrikt der stilles for oprettelse af et menighedsråd, en generel definition af rådets opgaver samt bestemmelser om, hvem der er medlemmer af menighedsrådet.

Til § 1

Bestemmelsen i *stk. 1* erstatter § 1, stk. 1, i den nugældende lov, hvorefter »der oprettes et menighedsråd for hvert sogn«. Menighedsrådets eksistens er i dag en historisk kendsgerning, og det er fundet naturligt at lovfæste menighedsrådets funktion som det organ, der bestyrer sognets eller kirke-distriktets anliggender, medmindre andet særligt er fastsat.

Bestemmelserne i *stk. 2 til 5* svarer til § 1, stk. 2 til 5, i den nugældende lov, idet den ændrede formulering af *stk. 2 til 4* alene er af redaktionel karakter.

Til § 2

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer delvist til § 2, stk. 1, i den nugældende lov.

Med forslaget er det tilsigtet, at kun præster, hvis ansættelse i pastoratet er af længere varighed, skal være fødte medlemmer af menighedsrådet med de rettigheder og pligter, der følger heraf. Det foreslås derfor, at kun tjenestemandsansatte sognepræster og overenskomstansatte præster, der er ansat for en periode af et år eller mere, skal være medlemmer af menighedsrådet i det pastorat, hvor de er ansat. Overenskomstansatte præster, der ansættes uden angivelse af ansættelsens varighed, betragtes som ansat for en periode af et år eller mere.

Præster, der er ansat i vikariater af kortere varighed, har ikke en sådan almindelig interesse i menighedsrådets anliggender, at medlemskab i disse tilfælde anses for hensigtsmæssigt. I tilfælde af vikariat i forbindelse med orlov - herunder barselsorlov - er den tjenestefritagne præst fortsat medlem af rådet.

De i *stk. 1* nævnte præster har ret og pligt til at deltage i rådets møder med forslags-, tale- og stemmeret. Bestemmelsen skal dog sammenholdes med reglen i forslaget § 27, hvorefter præsten i nogle afgrænsede, konkrete tilfælde fratages stemmeretten, men fortsat har ret og pligt til at deltage i sagernes

behandling. Der henvises til bemærkningerne til § 27.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer delvist til § 2, stk. 2, i den nugældende lov med den ændring, at præster, der kun har en korterevarende arbejdsmæssig tilknytning til pastoratet, nu alene har ret til at deltage i menighedsrådets møder med tale- og forslagsret, men uden stemmeret.

Bestemmelserne i *stk. 3 og 4* svarer til henholdsvis § 2, stk. 3, og § 2, stk. 4, i den nugældende lov, idet det dog i *stk. 4* er præciseret, at det er bisoppen, der fastsætter det nævnte regulativ.

Til § 3

Bestemmelsen er ny.

Kirkefunktionærerne har som ansatte et behov for at kunne følge med i menighedsrådets arbejde, og for at dette behov kan varetages, foreslås det, at de pågældende funktionærer får ret til at vælge en repræsentant, der uden stemmeret, men med tale- og forslagsret, kan deltage i menighedsrådets møder.

Bestemmelsen skal sammenholdes med bestemmelsen i forslaget § 27, stk. 5, om inhabilitet

Til §§ 4-5

Bestemmelserne svarer til henholdsvis § 4 og § 3 i den nugældende lov, idet ændringen i § 4 alene er af redaktionel karakter.

Til kapitel 2

Menighedsrådet

Til § 6

Bestemmelsen svarer til § 5 i den nugældende lov med den ændring, at bestemmelsen i den nugældende lov § 5, 2. pkt., om, hvor længe det først valgte medlem leder mødet, er flyttet til forslaget § 8, stk. 1 og stk. 2.

Det først valgte medlem er, hvis der er afholdt afstemning, den kandidat, der er valgt som nr. 1 på den kandidatliste, der har fået mandat nummer 1. I tilfælde af afstemningens bortfald sondres der mellem, om den indleverede kandidatliste er sideordnet eller prioriteret opstillet. Ved en prioriteret liste er den kandidat, der står som nummer 1 på listen, det først valgte medlem, mens det i forbindelse med en sideordnet opstillet listes indlevering skal tilkendegives, hvem der skal betragtes som først valgt.

Til § 7

Bestemmelsen svarer til § 6, stk. 1, i den nugældende lov.

Bestemmelsen i § 6, stk. 2, i den nugældende lov foreslås af hensyn til lovforslagets ændrede systematik henført til § 12, stk. 1.

Til § 8

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 7, stk. 1, i den nugældende lov, idet det dog præciseres, at valget skal finde sted på det konstituerende møde, hvilket sammenholdt med forslagene om valg til enkeltmandsposter og til udvalg betyder, at menighedsrådet er konstitueret, når dets funktionsperiode begynder. Der henvises til bemærkningerne til § 11 og § 21.

Bestemmelserne i *stk. 2 til 4* svarer til § 7, stk. 2 og stk. 3, i den nugældende lov med redaktionelle ændringer. Der er dog i *stk. 2, 2. pkt.*, foretaget en præcisering af, at den nyvalgte formand leder valget af næstformanden, medmindre formanden har forfald. I dette tilfælde ledes valget af næstformanden af det først valgte medlem. Præciseringen er i overensstemmelse med den bestående retstilstand.

Bestemmelserne i *stk. 5 og 6* er nye. Menighedsrådet kan ikke med henvisning til bestemmelsen i *stk. 5* træffe beslutning om fritagelse for formands- eller næstformandshvervet med virkning fra et fjernere fremtidigt tidspunkt. Det forudsættes, at fritagelse tidligst kan meddeles umiddelbart før det tidspunkt, fritagelsen skal have virkning fra. Med bestemmelsen i *stk. 6* er det ønsket at præcisere, at nyt valg af formand eller næstformand bør finde sted på det samme møde, som spørgsmålet om fritagelse behandles, og i hvert fald inden fritagelsen får virkning. Samtidig er det præciseret, at næstformanden ikke automatisk bliver ny formand ved formandens fritagelse for hvervet.

Til § 9

Bestemmelsen er ny og indeholder en præcisering af reglerne for det årlige valg af formanden og næstformanden.

Det bemærkes, at formandsvalget ledes af den afgående formand. I tilfælde af dennes forfald ledes valget af den afgående næstformand efter de almindelige regler om, at næstformanden fungerer i formandens forfald.

Til § 10

Bestemmelserne i *stk. 1 - 5, stk. 7 og stk. 9*, svarer til § 8 i den nugældende lov med redaktionelle ændringer.

I *stk. 1, 2. pkt.*, er dog foretaget den ændring, at ingen funktionær, der er ansat ved kirken eller kirkegården, skal kunne vælges til kirkeværgen. Denne ændring er begrundet med, at ingen funktionær bør føre tilsyn med andre funktionærers arbejde.

Kirkeværgen er den person, der på menighedsrådets vegne varetager det daglige tilsyn med kirken og kirkegården. Menighedsrådet fastsætter en vedtægt for kirkeværgen, og denne vedtægt er den nærmere regulering af kirkeværgens arbejdsområder og kompetence. Det bemærkes, at menighedsrådet ikke i vedtægten kan tillægge kirkeværgen en kompetence, der griber ind i det stående udvalgs tilsyn. Dette betyder, at kirkeværgens kompetence til at iværksætte afhjælpning af mangler uden udvalgets eller menighedsrådets samtykke må begrænses til tilfælde, hvor afhjælpningen ikke uden skade kan opsættes.

Bestemmelsen i *stk. 3* indebærer, at formandshvervet er uforeneligt med hvervet som kasserer for enhver kasse, der bestyres af menighedsrådet.

Bestemmelsen i *stk. 6* svarer til bestemmelserne i § 8, stk. 3, og § 8, stk. 6, 1. pkt., i den nugældende lov med den ændring, at kun de valgte medlemmer kan vælges til kontaktperson. Kontaktpersonen er den person, der i det daglige varetager menighedsrådets arbejdsgiverfunktioner. Dette betyder, at kontaktpersonen blandt andet skal søge at skabe et godt samarbejde mellem menighedsrådet og medarbejderne, mellem medarbejderne indbyrdes samt mellem præsten, menighedsrådet og medarbejderne. På dette grundlag findes det ikke naturligt, at præsten, der ganske vist ikke er ansat af menighedsrådet, men dog ansat i den danske folkekirke, varetager dette hverv.

Det bemærkes, at et valgt medlem af menighedsrådet, som tillige er ansat ved kirken eller kirkegården, fortsat ikke kan vælges til kontaktperson.

I *stk. 8* foreslås optaget en bestemmelse om valg af den bygningskyndige person, der sammen med menighedsrådet skal foretage det foreskrevne årlige syn over kirken og kirkegården. Herved samles bestemmelserne om menighedsrådenes valg af personer til bestridelse af enkeltmandsposter i et enkelt kapitel i loven.

Bestemmelsen i *stk. 10* er ny, men indeholder alene en lovfæstelse af tidligere praksis.

Til § 11

Bestemmelsen i *stk. 1* er ny og er motiveret med ønsket om at præcisere, at de i loven foreskrevne valg til enkeltmandsposter skal finde sted på det konstituerende møde således, at menighedsrådet er konstitueret ved funktionsperiodens begyndelse.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer til § 9 i den nugældende lov med den ændring, at også provstiudvalget skal have meddelelse om valgene.

Bestemmelsen i *stk. 3* er ny og er indsat for at sikre, at provstiudvalget og stiftsoverigheden i hele rådets funktionsperiode er orienteret om, hvilke medlemmer der varetager de enkelte hverv.

Til § 12

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 6, *stk. 2*, i den nugældende lov, idet det dog præciseres, at bekendtgørelsen skal finde sted ved den førstkommende faste gudstjeneste efter det konstituerende møde. Bestemmelsen er formuleret på denne måde, fordi der er kirker, hvor der ikke er gudstjeneste eller højmesse hver søndag.

Bestemmelsen i *stk. 2* er ny. Kravet om bekendtgørelse i den lokale presse af, hvem der er valgt til medlemmer af menighedsrådet, og hvem der er valgt til menighedsrådets formand, skal ses i sammenhæng med lovens intention om at skabe større åbenhed i menighedsrådets arbejde. Det findes derfor nødvendigt, at også medlemmer af menigheden, der ikke kommer i kirken den pågældende søndag, får mulighed for at få underretning om valgets udfald.

Det bemærkes, at udtrykket den lokale presse også omfatter menighedsrådets eventuelle kirkeblad.

Til § 13

Reglerne om stedfortrædere skal sikre, at det folkevalgte råd så vidt muligt er i overensstemmelse med vælgernes mandat. De nugældende regler om indkaldelse af stedfortrædere er meget restriktive, idet der dels ikke er mulighed for indkaldelse af stedfortræderen til specielt vigtige møder såsom budgetmøde eller konstituerende møde, og idet der dels kræves mindst 2 måneders forfald, før stedfortræderen kan indkaldes. Med forslaget er der tilsigtet en væsentlig opblødning af disse regler.

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 17, *stk. 1*, 1. pkt., i den nugældende lov.

Bestemmelserne i *stk. 2 - 5* er delvis nye og afløser § 18 i den nugældende lov.

I *stk. 2* foreslås indsat en bestemmelse om, at formanden, når han får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sit hverv i en periode af mindst to måneders varighed, er forpligtet til at indkalde stedfortræderen. Bestemmelsen er ikke en almindelig hjemmel til at meddele orlov til menighedsrådsmedlemmer. Der skal være tale om en absolut og varig forhindring, der forventes at strække sig over en periode på mindst to måneder, og som kan henføres til en lovlig forfaldsgrund som for eksempel sygdom, barnefødsel eller adoption.

Det bemærkes, at det ikke er fundet nødvendigt at

ændre på kravet om, at forfaldet skal have en varighed af mindst to måneder.

Bestemmelsen i *stk. 3* er indsat for at understrege, at stedfortræderen ikke bliver varigt medlem af rådet, men derimod kun er medlem så længe, det oprindelige medlem har forfald.

Reglerne om stedfortræderindkaldelse ved de særlige møder, der er nævnt i *stk. 4*, er begrundet i et ønske om, at beslutningerne på det konstituerende møde, som typisk vil have virkning for hele valgperioden, og de meget væsentlige beslutninger, der træffes ved den endelige behandling af menighedsrådets budget, samt afstemningen i forbindelse med det årlige valg af formand og næstformand, ikke påvirkes vilkårligt af et medlems fravær. Det bemærkes endvidere, at indkaldelse af stedfortræder også i dette tilfælde er obligatorisk, og at det fraværende medlem - eller dennes gruppe - derfor ikke kan modsætte sig indkaldelsen.

Stk. 5 indeholder en adgang til efter begæring at indkalde stedfortræderen for et medlem, der forventes at blive erklæret for inhabilt. Baggrunden for indførelsen af denne adgang til indkaldelse af stedfortræder er hensynet til, at det styrkeforhold, vælgerne har givet menighedsrådet, ikke vilkårligt forrykkes som følge af et medlems inhabilitet. Det bemærkes, at når et medlem er fraværende, opstår der ikke spørgsmål om, hvorvidt den pågældende skal erklæres for inhabil. En eventuel inhabilitet hos et fraværende medlem kan således ikke berettige til indkaldelse af stedfortræder til behandlingen af det pågældende dagsordenspunkt.

Bestemmelsen i *stk. 6* afløser § 17, *stk. 1*, 2. pkt., i den nugældende lov. Den ændrede formulering er begrundet i ønsket om at præcisere, at stedfortræderen, både når han bliver varigt medlem, fordi det tidligere medlem dør eller udtræder af rådet, og når han indkaldes for en kortere periode, jf. *stk. 2*, 4 og 5, skal afgive den i § 7 nævnte erklæring. Erklæringen skal afgives første gang, stedfortræderen deltager i et møde i menighedsrådet.

Til § 14

Bestemmelsen svarer med en redaktionel ændring til § 17, *stk. 2*, i den nugældende lov.

Til § 15

Bestemmelsen afløser § 19, *stk. 1*, *stk. 2*, 2. pkt., *stk. 3-4*, og § 20 i den nugældende lov.

I *stk. 1* er indsat en generel bestemmelse om, at fortabelse af valgbarhed efter reglerne i lov om valg til menighedsråd betyder, at det pågældende medlem skal udtræde af rådet.

Til denne hovedregel er dog gjort følgende undtagelser:

I *stk. 2* er indsat en bestemmelse om, at et medlem, der fraflytter menighedsråds kredsen, eller hvis bopæl er beliggende i en nyoprettet kreds, kan forblive i menighedsrådet mod at afgive en bindende erklæring herom. Bestemmelsen svarer i det hele til § 19, stk. 1, i den nugældende lov.

I *stk. 3* er indsat en bestemmelse om, at en sognebåndsløser, som har valgt at udøve valgret og dermed være valgbar i sognebåndsløserpræstens pastorat, og som er blevet valgt til menighedsrådet i denne kreds, kan forblive medlem af menighedsrådet i resten af valgperioden, selv om valgbarheden fortabes, fordi sognepræsten fratræder sin stilling eller opsigter sognebåndet. Forbliven i rådet kræver dog, at sognebåndsløseren afgiver en bindende erklæring herom over for menighedsrådet. Bestemmelsen afløser § 19, stk. 2, 2. pkt., og § 20 i den nugældende lov.

I *stk. 4* er indsat en bestemmelse, hvorefter et medlem skal udtræde af menighedsrådet, såfremt vedkommende vedholdende undlader at opfylde sine pligter. Bestemmelsen svarer til § 19, stk. 3, i den nugældende lov.

I *stk. 5* er indsat en bestemmelse, hvorefter menighedsrådet afgør, om betingelserne for udtrædelse, jf. stk. 1 til 4, er opfyldt. Menighedsrådet skal i de i stk. 1 til 3 nævnte tilfælde alene konstatere, om valgbarheden er fortabt, mens menighedsrådet i det i stk. 4 nævnte tilfælde skal konstatere, om medlemmet vedholdende undlader at opfylde sine pligter.

Til § 16

Bestemmelsen svarer til § 19, stk. 2, 1. og 3. pkt., og § 19, stk. 4, i den nugældende lov med en redaktionel ændring.

Bestemmelsen om, at menighedsrådet som hovedregel skal godkende et medlems udtræden af rådet i andre tilfælde end nævnt i forslaget § 15, er en konsekvens af, at man, når man har ladet sig indvælge i menighedsrådet, har påtaget sig de dermed forbundne pligter, herunder pligt til at deltage i rådets møder og afstemninger.

Til kapitel 3

Udvalg

Til § 17

Bestemmelsen svarer til § 21 i den nugældende lov.

Til § 18

Bestemmelsen svarer til § 23 i den nugældende lov, idet den ændrede formulering alene er af redaktionel karakter.

Til § 19

Bestemmelsen svarer til § 22 i den nugældende lov.

At præsten *skal* være medlem af det stående udvalg for en ikke-selvejende kirke, er begrundet i hensynet til den sagkyndige bistand, som præsten vil være for udvalget.

Til § 20

Bestemmelsen, der er ny, er motiveret med, at det skønnes rimeligt, at menighedsrådets ret til at nedsætte særlige udvalg lovfastes. Muligheden for at nedsætte særlige udvalg er også i dag anerkendt, og forslaget indeholder ikke nogen udvidet adgang til at delegerer kompetence til et særligt udvalg.

Adgangen til at nedsætte særlige udvalg er navnlig anvendelig i tilfælde, hvor menighedsrådet ønsker, at sagkyndige inddrages i udvalgsbehandlingen af en bestemt sag, eller hvor der ønskes repræsentation af interesser, som ellers ikke er repræsenteret i menighedsrådet.

Det bemærkes, at menighedsrådet bestemmer udvalgets sammensætning. Bestemmelsen i § 21, stk. 2, om udpegning efter forholdstalsvalgmåden finder dog også anvendelse ved valg af medlemmer af menighedsrådet til de særlige udvalg.

Til § 21

Bestemmelsen i *stk. 1* er ny, men er alene en præcisering af den nuværende retstilstand. Konstituering af menighedsrådet skal finde sted, før funktionsperioden begynder, og til menighedsrådets konstituering hører nedsættelsen af de lovpligtige udvalg. Særlige udvalg kan menighedsrådet derimod ikke nedsætte på det konstituerende møde, idet menighedsrådet forinden nedsættelsen skal have mulighed for at drøfte og træffe beslutning om udvalgets fortsatte eksistens/oprettelse.

Der er ikke i den nugældende lov fastsat nogen funktionsperiode for de lovpligtige udvalg, hvilket betyder, at menighedsrådet selv træffer afgørelse om, hvor længe udvalgene skal fungere. Praxis er dog således, at udvalgene de fleste steder vælges for rådets funktionsperiode, og bestemmelsen i *stk. 1, 2. pkt.*, er en lovfæstelse heraf.

Bestemmelsen i *stk. 3*, der er ny, vil kunne sikre, at udvalgsposter, enkeltmandsposter og andre hverv altid kan besættes, og at posterne vil kunne fordeles nogenlunde lige mellem de enkelte grupper. Forpligtelse til som menighedsrådsmedlem at udføre de hverv, rådet pålægger én, er en naturlig konsekvens af medlemskabet.

Stk. 3, 2. pkt., indeholder en adgang til at overlade hverv, som ikke ved den kirkelige lovgivning er henlagt til menighedsrådsmedlemmer, til andre af menighedens medlemmer. Bestemmelsen skal sikre, at menighedsrådet får mulighed for at overlade hvert til medlemmer af menigheden, der er interesserede i at udføre et stykke arbejde uden dog at være medlem af rådet.

Til Kapitel 4

Møder m.v.

Dette kapitel indeholder regler om offentlighed, åbenhed og orientering - både hvad angår sagsfortegnelse, møder og beslutningsprotokollen.

Til § 22

Bestemmelserne i *stk. 1 og stk. 2* svarer til § 10, stk. 1, i den nugældende lov. Bestemmelserne er herudover suppleret, så det efter forslaget kræves, at stedet for de ordinære møders afholdelse bekendtgøres for et år ad gangen, at det i denne bekendtgørelse oplyses, hvor udskrift af beslutningsprotokollen samt sagsfortegnelse er fremlagt samt, at de ordinære møder bekendtgøres enkeltvis efter menighedsrådets bestemmelse, før mødets afholdelse.

Reglerne skal sammenholdes med forslagets § 23, stk. 1, hvorefter menighedsrådets møder som hovedregel er offentlige, og det faktum, at offentlige møder kun har en reel betydning, hvis deres afholdelse bekendtgøres på forhånd.

Det bemærkes, at både bekendtgørelsen af mødested/stedet for fremlæggelse af sagsfortegnelse og udskrift af beslutningsprotokollen og af de ordinære møder sker efter menighedsrådets bestemmelse. Dette betyder, at menighedsrådet træffer beslutning om, hvordan bekendtgørelse skal foretages. Menighedsrådet kan således vælge mellem bekendtgørelse i den lokale presse, kirkebladet eller opslag på kirkedøren eller i våbenhuset, mens bekendtgørelse fra prædikestolen ikke kan anses for at være tilstrækkelig bekendtgørelse.

Det bemærkes, at der ikke med forslaget pålægges menighedsrådet særlige forpligtelser med hensyn til størrelse og indretning af de lokaler, som anvendes til menighedsrådsmøderne.

Om fastlæggelsen af mødetidspunkterne bemærkes, at dette bør ske under rimelig hensyntagen til medlemmernes mulighed for at deltage samt til, at menighedens medlemmer normalt skal have mulighed for at overvære menighedsrådets møder uden at tage fri fra arbejde. Det er dog ikke efter forslaget et krav, at menighedsrådet fastlægger mødedatoerne for en bestemt periode.

Bestemmelsen i *stk. 3* svarer til § 10, stk. 2, i den nugældende lov, idet der dog som led i de almindelige bestræbelser på at gøre menighedsrådets arbejde mere offentligt foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter ekstraordinære møder så vidt muligt bekendtgøres forud for afholdelsen.

Bestemmelsen i *stk. 4* er ny. Fremlæggelse af sagsfortegnelsen samt en udskrift af beslutningsprotokollen har til formål at skabe mere åbenhed om menighedsrådets arbejde og herudover sikre vælgernes kontrolmuligheder.

Den sagsfortegnelse, der skal fremlægges, behøver ikke at være identisk med det af formanden udarbejdede dagsordensudkast, men skal dog indeholde en angivelse af sagerne emner. Det bemærkes, at både sager, der skal behandles for åbne døre, samt de sager, der forventes behandlet for lukkede døre, skal medtages på fortegnelsen, idet reglerne om tavshedspligt dog skal iagttages.

Indholdet af udskriften af beslutningsprotokollen er alene begrænset af reglerne om tavshedspligt, og det forhold, at en beslutning er truffet for lukkede døre, kan ikke i sig selv begrunde, at beslutningen ikke medtages i udskriften.

Bestemmelserne i *stk. 5 - 7* svarer delvis til § 10, stk. 3 - 5, i den nugældende lov. I *stk. 6* foreslås som et nyt 2. pkt. - med samme begrundelse som nævnt i bemærkningerne til stk. 2 - indsat en bestemmelse om, at fællesmøderne så vidt muligt skal bekendtgøres forud for afholdelsen.

Til § 23

Reglen afløser § 11 i den nugældende lov.

I *stk. 1, 1. pkt.*, bestemmes, at menighedsrådets møder er offentlige. Dette er motiveret med, at større åbenhed om menighedsrådenes arbejde gør offentlige møder påkrævet.

Det er kun menighedsrådsmøder og ikke udvalgsmøder, der er offentlige. Menighedsrådet eller udvalgene har ikke mulighed for at beslutte, at udvalgsmøderne skal være offentlige.

Bestemmelsen i *stk. 1, 2. pkt.*, indeholder en adgang til at behandle enkelte sager for lukkede døre, hvorimod reglen ikke indeholder en almindelig ad-

gang til at nægte offentligheden adgang til rådets møder.

Hvorvidt en sag skal behandles for lukkede døre, må afgøres under hensyn til den enkelte sags beskaffenhed, men som eksempler på sager, der ofte skal behandles for lukkede døre, kan nævnes sager, hvis afgørelse forudsætter en bedømmelse af personlige forhold, sager om køb og salg af faste ejendomme, og sager om overslag og tilbud vedrørende bygningsarbejder og leverancer.

Bestemmelsen i *stk. 1, 3. pkt.*, skal bidrage til at sikre, at unødvendig dørlukning undgås. Ved at behandle selve dørlukningsspørgsmålet for lukkede døre vil det i mange tilfælde kunne afklares på forhånd, om sagens behandling overhovedet vil medføre fremdragelse af fortrolige forhold.

Bestemmelsen i § 11, 1. pkt., i den nugældende lov er udgået som overflødig, idet alle møder i menighedsrådet efter forslaget er offentlige, og idet der næppe ved den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget og regnskab vil være forhold, som kan begrunde dørlukning.

Bestemmelsen i *stk. 2* er ny og er indsat for at sikre, at menighedsrådet altid har mulighed for at indkalde den nødvendige sagkundskab.

Menighedsrådets beslutning om adgang for den eller de ansatte til at overvære møder for lukkede døre kan træffes for det enkelte møde eller den enkelte sag, ligesom det forudsættes, at der kan gives de tilkaldte personer adgang til at udtale sig til oplysning af sager, der behandles for lukkede døre.

Det bemærkes, at menighedsrådet antages at have mulighed for at give ansatte eller andre særligt tilkaldte adgang til at udtale sig under offentlige møder i menighedsrådet med henblik på oplysningen af en sag, og bestemmelsen i *stk. 2* begrænser ikke denne adgang.

Til § 24

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 12, stk. 1, i den nugældende lov.

Bestemmelsen i *stk. 2* er ny. Forslaget medfører ingen ændring i den nugældende retstilstand, idet muligheden for at placere et retligt ansvar efter reglerne i den nugældende menighedsrådslovs § 37 medfører, at det er nødvendigt at kunne konstatere, hvorledes det enkelte medlem har stemt. Skriftlig og hemmelig afstemning må derfor allerede i dag anses for at være ulovmedholdelig, og reglen er således alene en lovfæstelse af den nuværende retstilstand.

Bestemmelsen i *stk. 3* er ny, men er i overensstemmelse med de almindeligt gældende regler om beslutningsprocessen i kollegiale organer. Til gyldig

vedtagelse af et forslag i menighedsrådet kræves således kun, at halvdelen af rådets medlemmer er til stede, samt at flere har stemt for end imod forslaget, idet der ses bort fra blanke stemmer. Det bemærkes, at formandens stemme ikke har kvalificeret vægt i tilfælde af stemmelighed.

Bestemmelserne i *stk. 4 og stk. 5* svarer til § 12, stk. 2 og 3, i den nugældende lov med redaktionelle ændringer, idet bestemmelsen i § 12, stk. 2, 2. pkt., i den nugældende lov om et medlems pligt til at forlade mødelokalet i tilfælde af inhabilitet m.v. er forelået henført til en særskilt paragraf (§ 28).

Til § 25

Bestemmelsen svarer til § 16 i den nugældende lov.

I bestemmelsens *1. pkt.* er dog indsat en bestemmelse om, at tilførslen skal indeholde oplysninger om, hvorledes det enkelte medlem har stemt. Bestemmelsen er et supplement til reglen i forslaget § 24, stk. 2, og er således en understregning af, at det både under mødet og af den efterfølgende tilførsel til beslutningsprotokollen, der er tilsynsmyndighedernes væsentligste oplysningskilde, skal fremgå, hvorledes det enkelte medlem har stemt.

Bestemmelsen i *4. pkt.* er indsat med det formål at præcisere, at det medlem, der har fået sit særstandpunkt kort tilført beslutningsprotokollen, ved fremsendelsen til anden myndighed har mulighed for at uddybe sit særstandpunkt.

Til § 26

Bestemmelsen svarer til § 13 i den nugældende lov.

Der er dog i *stk. 1, 2. pkt.*, indsat en bestemmelse om, at det pågældende - eventuelt inhabile - medlem ikke er udelukket fra at deltage i forhandling og afstemning om sin inhabilitet. Reglen er i overensstemmelse med den hidtidige praksis.

Til § 27

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 14, stk. 1, i den nugældende lov.

I *stk. 2-4* er indsat bestemmelser, hvorefter præsten i en række konkrete tilfælde fratages stemmeret. Det er i de pågældende sager fundet nødvendigt, at præsten ikke med sin stemme kan forrykke det flertal i menighedsrådet, der er fremgået af det seneste valg. Heroverfor står imidlertid, at præsten skal have adgang til at bidrage til beslutningsprocessen med råd og vejledning, hvilket kan ske gennem tale- og forslagsret i forbindelse med sagens behandling i

menighedsrådet. Dette er baggrunden for, at præsten ikke gøres inhabil, men derimod alene fratages stemmeretten i de pågældende sager.

Efter bestemmelsen i *stk. 2* kan præsten ikke deltage i afstemningen i sager omfattet af § 38 i loven, og dette er begrundet i, at der er tale om sager, hvor præsten i forvejen har en egentlig vetoret.

Efter bestemmelserne i *stk. 3* og *stk. 4* kan præsten ikke deltage i afstemningen i sager vedrørende opførelse og nedbrydning af kirker og i indstillinger i sager om sogneinddeling, herunder oprettelse af nye sogne og kirkedistrikter, og pastoratsinddeling. Der er her tale om sager, der i særlig grad vedrører præstens fremtidige virkefelt, og det er fundet mest hensigtsmæssigt, at kun de folkevalgte medlemmer af menighedsrådet deltager i afstemningen.

Bestemmelsen i *stk. 5* svarer til § 14, stk. 2, i den nugældende lov, idet bestemmelsen dog er udvidet til også at omfatte inhabilitet for den af kirkefunktionærerne valgte repræsentant, jf. forslagens § 3 og bemærkningerne hertil.

Til § 28

Bestemmelsen svarer til § 12, stk. 2, 2. pkt., i den nugældende lov.

Det bemærkes, at præsten, som efter forslagens § 27, stk. 2-4, ikke kan deltage i afstemningen i en række konkrete sager, ikke er forpligtet til at forlade mødelokalet under afstemningen.

Til kapitel 5

Menighedsrådets formand og næstformand

Til § 29.

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til § 7, stk. 4, 1. pkt., i den nugældende lov.

Bestemmelsen i *stk. 2* er ny. Sager vedrørende folkekirkelige anliggender, som det tilkommer menighedsrådet at varetage, kan af det enkelte medlem kræves optaget på dagsordensudkastet. Formanden er forpligtet til at optage alle indkomne forslag, der opfylder disse krav, på dagsordensudkastet til førstkommande ordinære møde, idet der dog i forretningsordenen kan være fastsat en frist for indgivelse af forslag til formanden.

Formanden kan ikke afvise at optage en sag på udkastet til dagsorden under henvisning til, at den ikke vedrører et folkekirkeligt anliggende eller under henvisning til, at der bør tilvejebringes yderligere oplysninger. Disse spørgsmål afgøres af menighedsrådet, når det ved mødets begyndelse tager stilling til formandens dagsordensudkast.

Bestemmelsen i *stk. 3* svarer til § 7, stk. 4, 2. pkt., i den nugældende lov. Det skønnes dog rimeligt at lovfæste en bestemmelse om, at ansvaret for, at rådets beslutninger indføres i beslutningsprotokollen, påhviler formanden. Den hidtidige bestemmelse i § 7, stk. 4, 2. pkt., om, at formanden skal drage omsorg for, at menighedsrådets beslutninger udføres, er foreslået optaget i § 30, stk. 1.

Til § 30

Der henvises til bemærkningerne til § 29 for så vidt angår bestemmelsen i *stk. 1*.

Formanden har med bestemmelsen i *stk. 2* en lovbestemt kompetence til at afgøre sager på menighedsrådets vegne. Med hensyn til sager, der ikke tåler opsættelse, bemærkes, at formanden i forbindelse med afgørelsen må overveje, hvordan menighedsrådets flertal mest sandsynligt ville have afgjort sagen, og træffe sin afgørelse i overensstemmelse hermed.

Den betingelse, at en sag ikke giver anledning til tvivl, er kun opfyldt, hvis formanden anser sagen for utvivlsom og tillige skønner, at også alle de øvrige medlemmer vil anse sagen for utvivlsom. Det er således hverken tilstrækkeligt, at formanden ikke selv er i tvivl om, hvordan sagen bør løses, eller at der uden tvivl er flertal i menighedsrådet for en bestemt løsning.

Det er i første omgang formanden, som må afgøre, om lovens betingelser er opfyldt, idet bemærkes, at formanden efterfølgende har pligt til at orientere menighedsrådet om de af ham truffene afgørelser. Menighedsrådet vil i denne forbindelse kunne drøfte og eventuelt kritisere, at formanden har anset sig for beføjet til at træffe afgørelse på menighedsrådets vegne, men menighedsrådet kan ikke foretage generelle indskrænkninger i formandens kompetence efter forslagens § 30, stk. 2. Dette udelukker dog ikke, at menighedsrådet for så vidt angår formandens udøvelse af kompetencen til at afgøre sager, der ikke giver anledning til tvivl, kan foreskrive, at enkelte sager eller sagstyper altid skal forelægges menighedsrådet til afgørelse.

Til § 31

Bestemmelsen svarer til § 33 i den nugældende lov.

Til § 32

Bestemmelsen, der er ny, er indsat som en præcisering af, at næstformanden, når han fungerer som formand, indtræder i alle formandens rettigheder og pligter.

F. t. l. om menighedsråd

Til § 33

Bestemmelsen er ny.

Det bemærkes, at menighedsrådet har adgang til at beslutte at tillægge formanden honorar, såfremt formanden er valgt blandt de valgte medlemmer. Såfremt menighedsrådet træffer beslutning om ydelse af honorar til formanden, er den pågældende forpligtet til at modtage honoraret, hvilket er begrundet i, at honoraret ikke er knyttet til personen, men derimod til hvervet.

Endvidere bemærkes det, at bemyndigelsen i *stk. 2* kun tænkes anvendt, såfremt menighedsrådene anvender reglerne til at udbetale honorarer, der ikke står i rimeligt forhold til arbejdet som formand.

Til kapitel 6

Menighedsrådets virksomhed

Til § 34

Bestemmelserne i *stk. 1-3* svarer til § 25 i den nugældende lov med nogle sproglige ændringer, der tydeliggør forskellen mellem sager, som menighedsrådet afgiver indstilling i, og sager, som menighedsrådet afgør som 1. instans.

Herudover er der i *stk. 4* indsat en bestemmelse om, at menighedsrådet i forbindelse med den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget er forpligtet til at aflægge beretning om dets virksomhed i det forløbne år samt til at orientere om den planlagte virksomhed i det kommende år.

Det bemærkes, at denne beretning/orientering om menighedsrådets arbejde ikke skal være en detaljeret gennemgang af alle sager, der har været behandlet i det forløbne år eller forventes at opstå i det kommende år. Derimod skal der alene redegøres for større og mere væsentlige projekter.

Til § 35

Bestemmelsen svarer til § 28 i den nugældende lov.

Til § 36

Bestemmelsen er ny.

Siden 1983 har der været fastsat regler om, at der i særligt store sogne (sogne med over 5.000 beboere) skulle afholdes et medarbejdermøde årligt.

I forbindelse med et udvalgsarbejde under Folketingskirkens Samarbejdsudvalg har en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra samtlige medarbejderorganisationer, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, Provsteforeningen og Præsteforeningen afgivet indstilling om, at der for at styrke samarbej-

det mellem menighedsråd og kirkefunktionærer og mellem medarbejderne ved kirken indbyrdes fastsættes mere vidtgående regler for afholdelse af medarbejdermøder ved folkekirkens kirker og kirkegårde.

Med henblik herpå og som et led i den igangværende forenkling og systematisering af den kirkelige lovgivning er det fundet rigtigst i menighedsrådsloven at optage en selvstændig hjemmel for kirkeministeren til at fastsætte sådanne regler.

Til §§ 37-39

Bestemmelserne svarer til henholdsvis § 31, § 29 og § 30 i den nugældende lov.

Til § 40

Bestemmelsen svarer til § 15 i den nugældende lov med en redaktionel ændring.

Til kapitel 7

Menighedsmøder

Til § 41

Bestemmelserne i *stk. 1-2* og *stk. 4* svarer til henholdsvis § 34, *stk. 1-2* og *stk. 4*, i den nugældende lov.

Bestemmelsen i *stk. 3* svarer til § 34, *stk. 3*, idet der dog i *2. pkt.* er indsat en bestemmelse om, at medlemmerne af de berørte menighedsråd har mødepligt til menighedsmøderne. Denne bestemmelse er begrundet i, at menighedsrådets møder taber deres værdi, hvis ikke medlemmerne af menighedsrådene har pligt til at deltage og derved bidrage til oplysningen af de sager, der behandles på mødet.

Til § 42

Bestemmelsen svarer til § 35 i den nugældende lov, idet ændringen i *stk. 2* af »forhandlingsprotokol/forhandlingsprotokollen« til »beslutningsprotokol/beslutningsprotokollen« alene betyder, at den samme terminologi anvendes overalt i loven.

Til kapitel 8

Samarbejde mellem menighedsråd m.v.

Til §§ 43-44

Bestemmelserne svarer til §§ 37 a - b i den nugældende lov med en redaktionel ændring i § 43, *stk. 3*, og § 44.

Til kapitel 9

Tilsyn

Bestemmelsen i § 37 i den nugældende lov indeholder hjemmel til, at stiftsøvrigheden kan træffe de nødvendige foranstaltninger - herunder eventuelt pålægge tvangsbøder - hvis et menighedsråd har afholdt uhjemlede udgifter, handlet i strid med lovgivningen eller undladt at udføre en foranstaltning, som rådet er forpligtet til.

Det bør af retssikkerhedshensyn klart fremgå af lovgivningen, hvilke konsekvenser ulovligheder m.v., der begås af medlemmer af menighedsrådet, kan få. Dette nødvendiggør en præcisering af sanktionsmulighederne i lovgivningen, og da § 37 i den nugældende lov er formuleret i helt generelle vendinger, opfylder bestemmelsen ikke dette krav.

En udtrykkelig hjemmel til at sætte ulovlige beslutninger ud af kraft, pålægge medlemmerne tvangsbøder ved ulovlige undladelser samt til at anlægge erstatningssøgsmål - herunder at fratage sagsanlægget mod, at det pågældende medlem indbetaler et mindre, nærmere angivet beløb til kirkekassen - vil skabe en klarere retstilstand og dermed en større retssikkerhed for menighedsrådets medlemmer. På dette grundlag foreslås bestemmelsen ændret således, at disse krav opfyldes, jf. nedenfor i bemærkningerne til §§ 46 til 48.

Til § 45

Bestemmelsen svarer til § 36 i den nugældende lov.

Til § 46

Bestemmelsen afløser § 37 i den nugældende lov.

I *stk. 1* er indsat en bestemmelse, hvorefter stiftsøvrigheden tillægges annullationsbeføjelse i tilfælde, hvor menighedsrådet har truffet en ulovlig beslutning, og denne beslutning endnu ikke er udført.

For at annullationsbeføjelsen kan anvendes, kræves det, at der foreligger den fornødne klarhed, d.v.s. at der ikke må være rimelig tvivl om, at lovgivningen er tilsidesat. Endvidere kræves det, at annullation i det konkrete tilfælde må anses for påkrævet, hvilket betyder, at annullation skal undlades ved helt bagatelagte ulovligheder, uanset om ulovligheden i øvrigt måtte være klar.

Anvender stiftsøvrigheden annullationsadgangen, betyder dette, at beslutningen betragtes som ikke truffet. Stiftsøvrigheden har kun, hvor den tillige er rekursmyndighed og træffer afgørelse som sådan, mulighed for at sætte en anden beslutning i stedet for den annullerede.

Suspensionsbeføjelsen, jf. *stk. 1, 2. pkt.*, er indsat for at sikre, at stiftsøvrigheden kan tilvejebringe det nødvendige beslutningsgrundlag for en stillingtagen til spørgsmålet om lovligheden af menighedsrådets beslutning uden at blive afskåret fra annullation som følge af, at beslutningen i mellemtiden bliver bragt til udførelse.

Ved anvendelse af suspensionsbeføjelsen kan det alene kræves, at der foreligger en rimelig grad af sandsynlighed for, at den undersøgelse, der finder sted i suspensionsperioden, vil føre til afsløring af en ulovlighed, der har den klarhed, som kræves til annullation. Det forudsættes herved, at suspensionsbeføjelsen kun anvendes, hvis der er en bestyrket mistanke om en ulovlighed af en vis grovhed, ligesom det forudsættes, at sagerne behandles med den fornødne hurtighed.

Bestemmelsen i *stk. 2* vedrører tvangsbøder.

Tvangsbøder kan kun anvendes til gennemtvinding af pligter/foranstaltninger, som det påhviler menighedsrådet at udføre, men ikke til at gennemtvinge pligter, som påhviler det enkelte medlem.

Tvangsbøder kan endvidere kun anvendes i tilfælde, hvor der ikke er rimelig tvivl om, at den foranstaltning, der skal fremtvinges, påhviler menighedsrådet og er hjemlet i lovgivningen. Er den fornødne klarhed ikke til stede, må stiftsøvrigheden være henvist til at anlægge sag mod menighedsrådet ved domstolene.

Det bemærkes, at tvangsbøder skal pålægges de enkelte menighedsrådsmedlemmer, men da formålet med pålæggelse af tvangsbøder er at fremtvinge opfyldelsen af en forpligtelse, vil der dog ikke kunne anvendes tvangsbøder over for de medlemmer, der på mødet har stemt for, at forpligtelsen opfyldes.

I *stk. 3* er indsat en bestemmelse om, at stiftsøvrigheden kan anlægge erstatningssag mod et menighedsrådsmedlem, der er ansvarlig for, at kirkekassen er påført et tab.

Det må afgøres efter dansk rets almindelige erstatningsregler, om der er det fornødne ansvarsgrundlag. Dette betyder, at der skal foreligge en uforsvarlig adfærd i form af en beslutning eller undladelse, som kan tilregnes det pågældende medlem af menighedsrådet som forsætlig eller uagtsom, og at der som en forudselig følge heraf skal være opstået et tab for sognet.

Erstatningsansvar mod menighedsrådsmedlemmer vedrørende sognets tab kan alene gøres gældende af stiftsøvrigheden eller menighedsrådet, hvorimod menighedens enkelte medlemmer ikke har søgsmålsret.

Bestemmelsen i *stk. 4* indeholder hjemmel til, at stiftsøvrigheden kan fratage anlæggelse af erstat-

ningsssag mod, at det eller de ansvarlige medlemmer af menighedsrådet indvilliger i at betale et nærmere angivet beløb.

Da en sådan erstatningsretlig bod træder i stedet for et sagsanlæg, skal betingelserne for at anlægge erstatningssøgsmål være opfyldt.

Efter bestemmelsen kan der ved fastsættelsen af bodsbeløbet tages hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Dette betyder, at stiftsøvrigheden kan afpasse og eventuelt graduere beløbet under hensyntagen til, at ansvarsgrundlaget kan være forskelligt for de enkelte ansvarlige.

Det bemærkes, at der ikke er tale om et solidarisk ansvar for de medlemmer, der skal betale bodsbeløbet, og at der derfor skal fastsættes et beløb for hvert enkelt medlem. Medlemmerne er ikke forpligtet til at betale boden, og manglende indbetaling af boden inden en af stiftsøvrigheden fastsat frist vil betyde, at stiftsøvrigheden skal anlægge erstatningssag mod de medlemmer, der ikke har indbetalt boden.

Bestemmelsen i *stk. 5* betyder, at et medlem har pligt til at stemme for et forslag til en beslutning, som medlemmet ved eller bør vide, at menighedsrådet har pligt til at træffe. Er der derimod tale om et forslag til en beslutning, som medlemmet ved eller bør vide er ulovlig, har medlemmet pligt til at stemme mod beslutningen.

Et medlem, der i disse tilfælde undlader at stemme, vil blive medansvarlig for den ulovlige beslutning, uanset om det angivne votum »stemmer ikke« er uden indflydelse på resultatet. Medlemmet, der undlader at stemme, bliver således ikke kun ansvarlig for den ulovlige beslutning, hvis medlemmet ved at deltage i afstemningen kunne have hindret resultatet.

Til § 47

Bestemmelsen er ny.

Efter bestemmelsen sondres der med hensyn til klageadgangen mellem stiftsøvrighedens afgørelser efter § 46, stk. 1, og efter stk. 2-4.

Suspension eller annullation efter § 46, stk. 1, retter sig mod menighedsrådets beslutning, og klageadgangen er derfor tillagt menighedsrådet.

Tvangsbøder, erstatningssøgsmål eller erstatningsretlig bod, jf. bemærkningerne til § 46, stk. 2-4, retter sig derimod mod det enkelte medlem. Det er

derfor rimeligt, at det enkelte medlem, uafhængigt af om flertallet ønsker det, har adgang til at indbringe stiftsøvrighedens afgørelse for kirkeministeren.

Det bemærkes, at klage efter loven ikke er tillagt opsættende virkning, men såvel stiftsøvrigheden som kirkeministeren vil kunne tillægge en klage opsættende virkning.

Til § 48

Bestemmelsen er ny og udgør et supplement til reglen i § 46, stk. 4.

De forhold, der kan føre til nedsættelse eller bortfald af en idømt erstatning, er de samme, som stiftsøvrigheden kan lægge vægt på ved anvendelsen af lempelsesmuligheden i henhold til § 46, stk. 4, jf. ovenfor.

Bestemmelsen medfører, at der fortsat består en lempelsesmulighed i tilfælde, hvor et menighedsrådsmedlem ikke har ønsket at acceptere en afgørelse om bod fra stiftsøvrigheden efter § 46, stk. 4.

Til kapitel 10

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

Til § 49

Bestemmelsen i *stk. 1, 2. pkt.*, om, at reglerne om præsters medlemskab og stemmeret, om valg af en medarbejderrepræsentant, og om indskrænkning i den kreds af personer, der kan vælges til kirkeværge og kontaktperson, først skal tillægges virkning fra næste ordinære valg til menighedsråd, er begrundet i, at forudsætningerne for de nuværende menighedsråd ellers vil forrykkes.

Såfremt reglerne om de midlertidigt ansatte præsters manglende medlemskab af menighedsrådet og deraf følgende manglende valgbarhed til blandt andet formands- og næstformandshvervet samt reglerne om valg til kirkeværge og kontaktperson skulle anvendes midt i en valgperiode, ville nogle menighedsråd skulle omkonstituere sig, hvilket skønnes u hensigtsmæssigt midt i valgperioden.

Til *stk. 2* bemærkes, at den nugældende menighedsrådslov ophæves pr. den 1. januar 1995, men at de nugældende regler om præsters stemmeret og medlemskab samt reglerne om valg af kirkeværge og kontaktperson finder anvendelse på menighedsråd, der er valgt ved lovens ikrafttræden, jf. ovenfor om stk. 1.

Bilag

Kirkeministeriets lovbekendtgørelse nr. 587 af 25. juni 1992

Bekendtgørelse af lov om menighedsråd

Herved bekendtgøres lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 469 af 27. juni 1989, med de ændringer, der følger af lov nr. 317 af 6. maj 1992.

Kapitel 1

Almindelige bestemmelser

§ 1. Der oprettes et menighedsråd for hvert sogn.

Stk. 2. Er der flere kirker i et sogn, og er der til hver kirke henlagt et særskilt distrikt, oprettes et menighedsråd for hvert distrikt.

Stk. 3. Menighedsrådene i et pastorat med to eller flere sogne eller i et sogn med to eller flere kirkedistrikter kan beslutte, at pastoratet eller sognet skal have fælles menighedsråd, når et menighedsmøde, jf. kapitel 8, i hvert af sogne eller distrikterne ønsker det.

Stk. 4. Ved oprettelse af et nyt sogn eller kirkedistrikt kan biskoppen bestemme, at det nye menighedsråd skal oprettes, før sognet eller distriktet er oprettet, og fastsætte, hvilke opgaver rådet skal varetage indtil dette tidspunkt.

Stk. 5. Ved oprettelse af et nyt sogn eller kirkedistrikt kan menighedsrådet for den del af sognet eller distriktet, der bliver tilbage, beslutte, at der skal afholdes nyvalg. Beslutningen skal være truffet, før oprettelsen af det nye sogn eller distrikt træder i kraft.

§ 2. Menighedsrådet består af de præster, der er ansat eller konstitueret i pastoratet, samt mindst seks medlemmer, der vælges efter lov om valg til menighedsråd.

Stk. 2. Præster, som uden at være ansat eller konstitueret i pastoratet yder bistand ved dets betjening, har ret til uden stemmeret at deltage i rådets møder.

Stk. 3. Antallet af valgte medlemmer fastsættes af biskoppen efter folketallet i menighedsråds kredsen på grundlag af den opgørelse af folketallet, der offentliggøres af Danmarks Statistik pr. 1. januar i valgåret. Antallet udgør seks for det første tusinde og yderligere et medlem for hvert påbegyndt tusinde, dog ikke over femten i alt. Har to eller flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd fastsættes antallet af medlemmer efter det samlede folketal og fordeles på de enkelte sogne eller distrikter i forhold til folketallet i hvert af dem. Et sogn eller distrikt skal dog have mindst et medlem.

Stk. 4. Når den kirkelige betjening af et pastorat, der består af flere sogne eller kirkedistrikter, er ordnet således, at betjeningen af et enkelt sogn eller distrikt væsentlig er overdraget til en af præsterne, kan det ved regulativ for ordningen af tjenesteforholdet mellem præsterne bestemmes, at hver af dem skal være medlem af sit menighedsråd.

§ 3. Kirkeministeren kan efter forhandling med biskoppen bestemme, at der oprettes menighedsråd for grupper af personer, der udgør en særlig menighed. Kirkeministeren fastsæt-

ter regler for sådanne menighedsråds sammensætning og beføjelser.

§ 4. Hvis en valgmenighed i medfør af lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m.m. benytter en sognemenigheds kirke, er valgmenigheden efter regler, der fastsættes af kirkeministeren, berettiget til at vælge en repræsentant, der tiltræder menighedsrådet. Repræsentanten har kun stemmeret i sager vedrørende den fælles brug af kirken og kirkegården samt ved valget af læge medlemmer af provstiudvalget.

§ 5. Et nyvalgt menighedsråd afholder et konstituerende møde, inden dets funktionsperiode begynder. Det først valgte medlem indkalder til mødet og leder mødet, indtil formanden er valgt. Spørgsmålet, om en kandidat har mistet sin valgbarhed på grund af straf, behandles på dette møde.

§ 6. De nyvalgte medlemmer afgiver på det konstituerende møde en erklæring på ære og samvittighed om at ville udføre det dem betroede hverv i troskab mod den danske evangelisk-lutherske folkekirke, så at den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst. Erklæringen skal kun afgives af medlemmer, der første gang indvælges i et menighedsråd.

Stk. 2. Søndagen efter det første møde bekendtgør præsten fra prædikestolen, hvem der er valgt til medlemmer af menighedsrådet, og hvem der er valgt til menighedsrådets formand.

Kapitel 2

Valg til enkeltmandsposter m.v.

§ 7. Menighedsrådets formand vælges af de valgte medlemmer for et år ad gangen. Valget sker ved hemmelig afstemning.

Stk. 2. Så snart valg af formand har fundet sted, vælges en næstformand til at fungere i formandens forfald. Valget sker efter reglerne i stk. 1.

Stk. 3. Et medlem af menighedsrådet er pligtig at modtage valg til formand eller næstfor-

mand. Et medlem er dog kun pligtig at være formand i 4 år.

Stk. 4. Formanden forbereder menighedsrådets møder og indkalder medlemmerne til disse. Formanden leder forhandlinger og afstemninger og drager omsorg for, at menighedsrådets beslutninger udføres.

§ 8. Menighedsrådet vælger af eller uden for sin midte en kirkeværge og en kasserer. Såfremt kassererforretningerne er knyttet til en af kirkens funktionærstillinger, bortfalder valget af kasserer. Størrelsen af eventuelt honorar til kirkeværgen og kassereren skal godkendes af provstiudvalget. Menighedsrådet kan tegne en kautionsforsikring for kassereren.

Stk. 2. Menighedsrådet vælger af sin midte en sekretær, medmindre sekretærhvervet er knyttet til en af kirkens funktionærstillinger.

Stk. 3. Menighedsrådet vælger af sin midte en person, der bemyndiges til på rådets vegne at give forskrifter og anvisninger til og modtage henvendelser fra kirkefunktionærerne i tjenstlige forhold.

Stk. 4. Menighedsrådet fastsætter en vedtægt for de i stk. 1-3 nævnte personers forretningsområde.

Stk. 5. Formanden kan ikke vælges til kirkeværge eller kasserer.

Stk. 6. En funktionær, der er ansat ved kirken eller kirkegården, kan ikke vælges til at varetage de i stk. 3 nævnte forretninger. Kirketjeneren og funktionærer, der er ansat ved kirkegården, kan ikke vælges til kirkeværge.

Stk. 7. Menighedsrådet vælger af sin midte en person, der bemyndiges til sammen med formanden at underskrive dokumenter vedrørende køb, salg og andre dispositioner over fast ejendom og optagelse af lån.

§ 9. Meddelelse om valgene sendes til stiftsøvrigheden gennem provsten.

Kapitel 3

Møder m.v.

§ 10. Menighedsrådet træffer beslutning om, når og hvor ordinære møder skal afholdes.

Stk. 2. Ekstraordinære møder afholdes, når

menighedsrådets formand, en sognepræst eller mindst en tredjedel af medlemmerne ønsker det.

Stk. 3. Flere menighedsråd i et pastorat skal samles til et fælles møde efter anmodning fra

- 1) en sognepræst,
- 2) formanden for et af menighedsrådene,
- 3) et af menighedsrådene eller
- 4) en tredjedel af medlemmerne i hvert af rådene.

Stk. 4. Fællesmøder indkaldes og ledes af formanden for hovedsognets menighedsråd.

Stk. 5. Ved kirkevisitats kan biskop eller provst beramme møde med menighedsrådet eller dets valgte medlemmer alene.

§ 11. Den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget og regnskab sker i offentlige møder. I øvrigt bestemmer rådet selv, i hvilket omfang rådets møder skal være offentlige.

§ 12. Menighedsrådets beslutninger træffes i møder. Menighedsrådet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede.

Stk. 2. Menighedsrådet skal fastsætte en forretningsorden. Forretningsordenen skal indeholde en bestemmelse om, at et medlem, der ikke kan deltage i en sags behandling på grund af inhabilitet eller på grund af reglerne i § 14, skal forlade mødelokalet under forhandlingen og afstemningen.

Stk. 3. Er der uenighed i menighedsrådet om forretningsgangen, afgøres spørgsmålet af biskoppen.

§ 13. Menighedsrådet træffer beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at medlemmet er udelukket fra at deltage i menighedsrådets forhandling og afstemning om sagen. Beslutningen kan indbringes for biskoppen.

Stk. 2. Et medlem skal underrette menighedsrådet, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om medlemmets habilitet.

§ 14. Præster kan ikke deltage i forhandling og afstemning i sager vedrørende præsteboliger og i sager, der vedrører en anden præst i pastoratet.

Stk. 2. En kirkefunktionær, der er medlem af menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvori funktionæren er ansat, kan ikke deltage i forhandling og afstemning i sager om ansættelse af kirkefunktionærer og i sager, der angår andre funktionærer ved kirken.

§ 15. Menighedsrådet kan ikke overdrage udførelsen af større arbejder eller leverancer til et medlem af rådet uden efter forudgående licitation. Stiftsøvrigheden kan dog i særlige tilfælde gøre undtagelse fra denne regel.

§ 16. Menighedsrådets beslutninger indføres i en beslutningsprotokol, der ved slutningen af mødet underskrives af de medlemmer, der har deltaget i mødet. Ethvert af disse medlemmer kan forlange sit særstandpunkt kort tilført beslutningsprotokollen og ved sager, der skal fremsendes til anden myndighed, kræve, at denne samtidig gøres bekendt med indholdet af protokollen.

Kapitel 4

Stedfortrædere

§ 17. En stedfortræder indtræder i menighedsrådet, når et medlem dør eller udtræder af rådet. Ved sin indtræden afgiver stedfortræderen en erklæring som nævnt i § 6, stk. 1.

Stk. 2. Findes der ved et medlems afgang eller forfald, jf. § 18, ingen stedfortræder til at indtræde i medlemmets plads, afgør biskoppen efter indhentet erklæring fra de øvrige medlemmer af rådet, om besættelsen af den ledige plads kan udsættes til næste almindelige valg. Dog skal udfyldningsvalg finde sted, hvis rådets antal af valgte medlemmer er gået ned under halvdelen, medmindre kirkeministeren samtykker i, at det undlades.

§ 18. Når et medlem har forfald, indtræder stedfortræderen midlertidigt i menighedsrådet, hvis det må forventes, at medlemmet er forhindret i at varetage sit hverv i mindst 2 måneder.

Kapitel 5

Ophør af medlemskab for valgte medlemmer

§ 19. Et medlem, der fraflytter menighedsråds kredsen, eller hvis bopæl er beliggende i en nyoprettet kreds, kan ikke forblive i menighedsrådet. Et medlem har dog ret til at bevare sin plads i menighedsrådet til udløbet af valgperioden, når vedkommende over for rådet afgiver en bindende erklæring herom.

Stk. 2. Et medlem kan kun udtræde af menighedsrådet, hvis rådet giver sit samtykke. Rådets samtykke er dog unødvendigt, hvis en sognebåndsløser, der er indvalgt i rådet, ophører med at have tilknytning til rådet gennem sognebåndsløsning. Hvis menighedsrådet ikke er beslutningsdygtigt, kan tilladelse til at udtræde gives af biskoppen.

Stk. 3. Menighedsrådet afgør, om et medlem skal udelukkes fra rådet. Udelukkelse kan kun finde sted, hvis medlemmet enten mister sin valgbarhed eller vedholdende undlader at opfylde sine pligter som medlem af rådet.

Stk. 4. Menighedsrådets afgørelse efter stk. 2 og stk. 3 kan indbringes for biskoppen, hvis afgørelse kan indbringes for kirkeministeren.

§ 20. En sognebåndsløser, der er medlem af menighedsrådet i det sogn, til hvis præst der er løst sognebånd, kan bevare sit medlemskab, selv om den præst, til hvem der er løst sognebånd, fratræder sin stilling eller opsiges sognebåndsløsningen.

Kapitel 6

Udvalg

§ 21. For selvejende kirker nedsætter menighedsrådet et stående udvalg på mindst 3 af menighedsrådets medlemmer. Kirkeværgen kan ikke vælges til medlem af udvalget.

Stk. 2. Udvalget varetager tilsynet med kirkens og kirkegårdens vedligeholdelse og drift, kirkeværgens forretningsførelse samt udførelse af mindre arbejder ved kirke og kirkegård. Menighedsrådet fastsætter i en vedtægt nærmere regler for udvalgets virksomhed og beføjelser.

§ 22. For ikke-selvejende kirker nedsætter menighedsrådet et stående udvalg bestående af en sognepræst og to af dets valgte medlemmer til varetagelse af menighedens interesser med hensyn til kirken, kirkegården m.m. Udvalget skal have lejlighed til at udtale sig om alle større arbejder, der udføres ved kirken eller kirkegården, og har ret til gennem menighedsrådet at henvende sig til de kirkelige tilsynsmyndigheder.

§ 23. Er der flere menighedsråd i et pastorat, nedsættes et stående præstegårdsudvalg. Udvalget består af et lige stort antal medlemmer fra hvert menighedsråd.

Stk. 2. Udvalget varetager tilsynet med præsteembedets faste ejendom. Menighedsrådene fastsætter i en vedtægt nærmere regler for udvalgets virksomhed og beføjelser. Er der ikke enighed mellem rådene om vedtægtens indhold, træffes afgørelsen på et fælles møde ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed afgør biskoppen sagen.

§ 24. Ved valg af medlemmer til udvalg skal forholdstalsvalgmåden anvendes, hvis dette kræves af noget medlem af rådet. De nærmere regler for valgets gennemførelse kan fastsættes af kirkeministeren.

Kapitel 7

Menighedsrådets virksomhed

§ 25. Menighedsrådet deltager efter de derom fastsatte særlige regler i

- 1) administrationen af kirke og kirkegård,
- 2) administrationen af kirkens og præsteembedets indtægter og formue,
- 3) ansættelse i præstestillinger og
- 4) ansættelse i stillinger ved kirke og kirkegård.
- 5) valg af stiftsudvalg vedrørende økonomi og valg af stiftsudvalg vedrørende mellemkirkeligt arbejde.

Stk. 2. Menighedsrådet deltager i valg af biskop og provstiudvalg efter de herom fastsatte bestemmelser.

§ 26. Af kirkekassen kan der årligt anvendes et beløb (rådighedsbeløbet) på indtil 96.000 kr. til fremme af det kirkelige liv i sognet, pastoratet eller kommunen eller til kirkelige formål af betydning for stiftet som helhed.

Stk. 2. Rådighedsbeløbet kan ikke bruges til at støtte foranstaltninger, hvortil der efter anden lovgivning ydes tilskud af offentlige midler.

Stk. 3. Kirkeministeren træffer årligt beslutning om eventuelle ændringer af det i stk. 1 nævnte maksimumsbeløb som følge af prisudviklingen.

§ 27. Til fremme af menighedsarbejdet forvalter menighedsrådet gennem kirkekassen, hvad der indkommer ved indsamlinger i kirken. Nærmere regler herom fastsættes af kirkeministeren.

§ 28. Menighedsrådet træffer beslutning om

- 1) tidspunktet for de faste gudstjenester,
- 2) hvorvidt konfirmation kun skal afholdes en gang årligt samt om andre forhold vedrørende konfirmation, som ved kgl. anordning henlægges til menighedsrådets afgørelse, og om
- 3) indførelse af nye autoriserede salmebøger og salmebogstillæg.

§ 29. Præsten skal have menighedsrådets samtykke til, at der

- 1) ved de faste gudstjenester foretages indsamlinger,
- 2) ved de faste gudstjenester eller kirkelige handlinger anvendes en anden autoriseret liturgi eller andre autoriserede ritualer end dem, der hidtil er anvendt i menigheden, og til, at der
- 3) ved de faste gudstjenester eller kirkelige handlinger foretages mindre ændringer i liturgi og ritualer eller benyttes andre salmebøger og salmebogstillæg end de autoriserede.

Stk. 2. Til de ændringer, der er nævnt i stk. 1, nr. 3, kræves tillige biskoppens samtykke.

§ 30. Menighedsrådet skal udtale sig om de

spørgsmål, der forelægges det af de kirkelige tilsynsmyndigheder.

Stk. 2. Forinden tilsynsmyndigheden træffer beslutning om spørgsmål, der særlig vedrører en menighedsrådsreds, indhentes en udtalelse fra vedkommende menighedsråd.

Stk. 3. Menighedsrådet kan behandle spørgsmål vedrørende sognemenigheden og henvende sig herom til de kirkelige tilsynsmyndigheder.

§ 31. Præsten er i sin embedsvirksomhed, herunder den private sjælesorg, uafhængig af menighedsrådet.

§ 32. Kirkekassen afholder udgifter i anledning af valg til menighedsråd og udgifter i forbindelse med rådets virksomhed, herunder diæter i særlige tilfælde efter kirkeministerens bestemmelse.

§ 33. Dokumenter vedrørende køb, salg og andre dispositioner over fast ejendom og optagelse af lån skal underskrives af menighedsrådets formand og en person, der er bemyndiget dertil af menighedsrådet, jf. § 8, stk. 7. Såfremt dispositionen vedrører flere menighedsråd, skal de pågældende dokumenter underskrives af de nævnte repræsentanter for hvert af menighedsrådene.

Kapitel 8

Menighedsmøder

§ 34. Der afholdes menighedsmøde i en menighedsrådsreds,

- 1) når de kirkelige tilsynsmyndigheder anmoder derom,
- 2) efter beslutning af menighedsrådets formand,
- 3) når et flertal af menighedsrådet anmoder derom,
- 4) når en af præsterne sammen med mindst et valgt medlem anmoder derom,
- 5) når 25 valgberettigede medlemmer af menigheden skriftligt anmoder derom, eller
- 6) hvis det i øvrigt er foreskrevet i lovgivningen.

Stk. 2. Menigheds møder for flere menighedsråds kredse i et pastorat afholdes efter anmodning fra de kirkelige tilsynsmyndigheder eller fra et menighedsråd i pastoratet.

Stk. 3. Menigheds møder sammenkaldes for en enkelt menighedsråds kreds af menighedsrådets formand, for flere menighedsråds kredse i samme pastorat af formanden for hovedsognets menighedsråd. Formanden fastsætter tid og sted for mødet.

Stk. 4. Bekendtgørelse om afholdelse af menigheds møde sker efter menighedsrådets bestemmelse på en måde, der sikrer, at så mange som muligt bliver bekendt med mødets afholdelse. I bekendtgørelsen angives, hvilke emner der skal behandles på mødet.

§ 35. Til menigheds møder har alle medlemmer af folkekirken inden for vedkommende kreds eller kredse adgang. Ved afstemning er kun de valgberettigede medlemmer af menigheden stemmeberettigede.

Stk. 2. Såfremt andet ikke er fastsat ved særlig lovbestemmelse, ledes mødet af en ordstyrer, der vælges af mødedeltagerne. Ordstyreren sørger for, at der udfærdiges et referat af mødet. Om resultatet af mødet indføres en bemærkning i menighedsrådets forhandlingsprotokol, for fælles menigheds møder i forhandlingsprotokollen for det menighedsråd, hvis formand har sammenkaldt mødet.

Kapitel 9

Tilsyn

§ 36. Tilsynet med menighedsrådenes økonomiske forvaltning varetages af provstiudvalget og stiftsøvrigheden efter de bestemmelser, der er fastsat herom. Tilsyn med menighedsrådenes funktion i øvrigt udøves af biskoppen efter reglerne herom.

§ 37. Har et menighedsråd afholdt uhjemlede udgifter, handlet i strid med lovgivningen eller undladt at udføre en foranstaltning, som det er forpligtet til, træffer stiftsøvrigheden de nødvendige foranstaltninger, herunder eventuelt bestemmelse om tvangs bøder.

Kapitel 9 a

Samarbejde mellem menighedsråd m.v.

§ 37 a. To eller flere menighedsråd kan indgå aftale om samarbejde med henblik på løsning af folkekirkelige anliggender.

Stk. 2. De nærmere bestemmelser om samarbejdet, herunder om tilsyn, optages i en vedtægt, der skal godkendes af kirkeministeren.

Stk. 3. I det omfang samarbejdet gør det ønskeligt, kan der i vedtægten træffes bestemmelse om fravigelse af regler i kapitel 1-9 i denne lov samt reglerne i lov om valg til menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.

Stk. 4. Når en vedtægt er godkendt, bekendtgøres der i Lovtidende en meddelelse herom. I meddelelsen gives der oplysning om, hvor de berørte sognes beboere kan gøre sig bekendt med vedtægten.

Stk. 5. Aftaler i medfør af stk. 1 kan ophæves, hvis deltagerne er enige herom. Ophævelse kan endvidere ske efter en deltagers anmodning, når kirkeministeren finder rimelig grund dertil.

Stk. 6. Kirkeministeren godkender vilkårene for ophævelse af en aftale og træffer afgørelse i tilfælde af uenighed mellem deltagerne.

Stk. 7. Kirkeministeren kan efter ansøgning fra menighedsrådet tillade de i stk. 3 nævnte fravigelser, hvis det er ønskeligt af hensyn til løsningen af folkekirkelige opgaver i et sogn med over 8000 beboere.

§ 37 b. Til fremme af ordninger i medfør af § 37 a kan kirkeministeren yde tilskud af fællesfonden for 1 år ad gangen. De samlede tilskud kan ikke overstige 1 pct. af landskirkeskatten i det år, for hvilket tilskud ydes.

Kapitel 10

Ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 38. Loven træder i kraft den 1. december 1984. Bestemmelserne i §§ 5-9 og §§ 21-22 finder dog anvendelse på de konstituerende møder, der afholdes af de menighedsråd, der vælges ved det ordinære valg i 1984.

Stk. 2. Følgende lovbestemmelser ophæves:

- 1) Lov om menighedsråd, jf. lovekendtgørelse nr. 136 af 15. april 1980, som ændret ved lov nr. 212 af 25. maj 1983, bortset fra § 5, §

- 13, stk. 1, 2. punktum, § 15, stk. 6, § 27, stk. 4, §§ 33-43 a og § 49.
- 2) § 4 og § 7, stk. 2, sidste punktum, i lov om kirkers bestyrelse m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 318 af 26. juni 1970, og
- 3) § 10, stk. 2, i lov om folkekirkens lønningsvæsen m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 384 af 25. august 1980.

§ 39. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft på Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Lov nr. 222 af 13. april 1988 indeholder i § 2 følgende bestemmelse:

§ 2. Loven træder i kraft den 27. november 1988. Bestemmelserne i § 1, nr. 1, 2, 4 og 5, finder dog anvendelse på de konstituerende møder, der afholdes af de menighedsråd, der vælges ved det ordinære valg i 1988.

Lov nr. 333 af 24. maj 1989 indeholder i § 2 følgende bestemmelse:

§ 2. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Lov nr. 317 af 6. maj 1992 indeholder i § 2 følgende bestemmelse:

§ 2. Loven træder i kraft den 1. maj 1992.

Kirkeministeriet, den 25. juni 1992

TORBEN RECHENDORFF

/ Finn Langager Larsen